

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využití fondů v rámci česko-polské přeshraniční spolupráce

Implementation of EU Funds in the frame of the Czech-Poland Cross Border Cooperation

Student: Jan Řezníček

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Lukáš Melecký

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání bakalářské práce

Student: **Jan Řezníček**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210R004 Eurospráva
Specializace: 00 Eurospráva
Téma: **Využití fondů EU v rámci česko-polské přeshraniční spolupráce**
Implementation of EU Funds in the Frame of the Czech-Poland Cross
Border Cooperation

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Přeshraniční spolupráce v podmínkách EU
  3. Organizace přeshraniční spolupráce České republiky a Polska v programovém období 2007-2013
  4. Realizace česko-polské přeshraniční spolupráce v praxi na příkladu konkrétního projektu
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DOŁŻBŁASZ, Sylwia a Andrzej RACZYK. *Współpraca transgraniczna w Polsce po akcesji do UE*. Warszawa: Wolters Kluwer Polska, 2010. 240 s. ISBN 9788326401480.
LEIBENATH, M., E. KORCELLI-OLEJNICZAK a R. KNIPPSCHILD. *Cross-border Governance and Sustainable Spatial Development: Mind the Gaps!* Berlin: Springer, 2008. 194 s. ISBN 978-3-540-79244-4.
TAUER, V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU. Tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem. Metodika, pravidla, návody*. Brno: Computer Press, 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

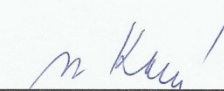
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lukáš Melecký**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

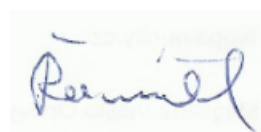

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracoval samostatně. Přílohy 1 až 8, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnil.

V Ostravě dne 10. května 2013

.....
Jan Řezníček

Rád bych touto cestou poděkoval panu Ing. Lukáši Meleckému za jeho cenné připomínky a veškerý věnovaný čas při vedení mé bakalářské práce. Rovněž bych chtěl poděkovat pánům Ing. Františku Kučovi a Ing. Martinu Dostálovi za poskytnutí podkladů a informací k praktické části práce.

Obsah

1 Úvod	6
2 Přeshraniční spolupráce v podmínkách EU	7
2.1 Vznik a charakteristika přeshraniční spolupráce v EU	7
2.1.1 Územní spolupráce v EU	7
2.1.2 Utváření přeshraniční spolupráce v EU	9
2.1.3 Typologie přeshraničních regionů v EU	12
2.1.4 Význam a náplň současné přeshraniční spolupráce v EU	13
2.2 Formy přeshraniční spolupráce	15
2.2.1 Euroregiony	15
2.2.2 Pracovní společenství	17
2.2.3 Regionální rady	17
2.2.4 Další formy	18
2.3 Legislativní a institucionální vymezení přeshraniční spolupráce v EU	18
2.3.1 Asociace evropských hraničních regionů	18
2.3.2 Madridská rámcová konvence o přeshraniční spolupráci	19
2.3.3 Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů	20
2.4 Nástroje finanční podpory přeshraniční spolupráce v EU	21
2.4.1 Fondy Evropské unie	21
2.4.2 Visegrádský fond	24
2.4.3 Finanční mechanismus EHP a Norska	25
3 Organizace přeshraniční spolupráce České republiky a Polska v programovém období 2007 – 2013	28
3.1 Historie přeshraničních vztahů mezi Českou a Polskou republikou	28
3.2 Charakteristika česko-polského pohraničí	30
3.2.1 Územní specifikace a počet obyvatel	30
3.2.2 Demografická situace	31

3.2.3 Ekonomická charakteristika oblasti	35
3.2.4 Trh práce a nezaměstnanost.....	39
3.2.5 Dopravní dostupnost	41
3.2.6 Životní prostředí a prevence rizik	42
3.3 Operační program přeshraniční spolupráce ČR – PL 2007 – 2013	43
3.3.1 Základní charakteristika programu	43
3.3.2 Prioritní osy a oblasti podpory.....	43
3.3.3 Implementační struktura.....	49
3.3.4 Finanční rámec programu	50
3.3.5 Hodnocení realizace programu	51
3.3.6 Fond mikroprojektů.....	51
3.4 Řízení projektů OPPS ČR – PL.....	53
3.4.1 Projektový záměr	53
3.4.2 Žádost o dotaci a její hodnocení	53
3.4.3 Právní navázání prostředků	54
3.4.4 Realizace projektu.....	54
3.4.5 Monitorování realizace projektu	54
3.4.6 Proplácení podpory	55
3.4.7 Zajištění udržitelnosti projektu	55
3.4.8 Publicita projektu	55
4 Realizace česko-polské přeshraniční spolupráce v praxi na příkladu konkrétního projektu	56
4.1 Základní informace o projektovém záměru	56
4.1.1 Zdůvodnění a popis realizace projektu.....	57
4.1.2 Cíle projektu	57
4.1.3 Vazba projektu na specifické programové dokumenty.....	58
4.1.4 Cílové skupiny a dopad projektu	58

4.1.5 Přeshraniční dopad a spolupráce.....	59
4.2 Popis aktivit projektu	61
4.2.1 Příprava projektu.....	61
4.2.2 Realizace projektu.....	61
4.2.3 Udržitelnost projektu.....	63
4.3 Harmonogram projektu	63
4.4 Ukazatele projektu	64
4.5 Rozpočet projektu a zdroje financování.....	65
4.6 Publicita projektu.....	66
4.7 Hodnocení projektu.....	66
5 Závěr	67
Seznam literatury	69
Seznam zkratk	74
Seznam grafů	
Seznam tabulek	
Seznam obrázků	
Seznam příloh	

1 Úvod

Přeshraniční spolupráce je v podmínkách Evropské unie 21. století standardním nástrojem socioekonomického rozvoje zaostalejších příhraničních oblastí jednotlivých členských států. Tyto oblasti pod vlivem mnoha důvodů tradičně zaostávají za ekonomickými centry.

Koncept přeshraniční spolupráce však nepředstavuje jen prostředek pro zatraktivnění života v příhraničí, je to také účinná zbraň k překonávání kulturních a mentálních bariér mezi občany jednotlivých evropských národů. V podmínkách současné dynamické evropské integrace je nutné si uvědomit podstatnou souvislost. Ať už uvažujeme jen o společném trhu nebo komplexní politické unii jakožto nejvyšším potenciálním výsledku evropského integračního procesu, žádná z těchto výsledných fází nebude plně funkční, nepřekonáme-li kulturní a mentální bariéry v hlavách jednotlivých Evropanů. A právě přeshraniční spolupráce představuje jeden účinný nástroj v tomto boji.

Cílem bakalářské práce je v souvislostech objasnit pojem přeshraniční spolupráce, přiblížit a charakterizovat oblast česko-polského příhraničí, ať už pro veřejnost nebo potenciální investory směřující do oblasti. Z praktického pohledu nejdůležitější část představuje seznámení s řízením projektů s přeshraničním dopadem za využití finanční podpory z evropských strukturálních fondů.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti kapitol. Po úvodu, který je první kapitolou, se druhá kapitola práce soustřeďuje na přeshraniční spolupráci v podmínkách Evropské unie. Posláním druhé kapitoly je v první rovině objasnit pojem přeshraniční spolupráce, přiblížit její vývoj a současné formy v Evropské unii. Dále se druhá kapitola zabývá institucionálním vymezením a nástroji finanční podpory přeshraniční spolupráce v současné EU. Třetí kapitola se přímo zaměřuje na česko-polskou přeshraniční spolupráci, která by měla být všem obyvatelům regionu severní Moravy a Slezska nejbližší. V rámci této kapitoly je krátce nastíněn historický vývoj vzájemných vztahů na česko-polské hranici. Obsáhleji je ve třetí kapitole přiblížena celková charakteristika česko-polské příhraniční oblasti. Dále je popsán hlavní nástroj česko-polské přeshraniční spolupráce současného programového období a to Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko. V závěru kapitoly je v jednotlivých fázích vysvětleno řízení projektu v rámci výše zmíněného operačního programu. Čtvrtá kapitola se věnuje pohledu na konkrétní projekt, realizovaný v rámci zmíněného operačního programu v programovém období 2007 – 2013. Závěrečná kapitola shrnuje a hodnotí informace a poznatky, které byly v průběhu bakalářské práce nashromážděny.

2 Přeshraniční spolupráce v podmínkách EU

Hranice jsou “jizvy dějin”. Přeshraniční spolupráce pomáhá zmírňovat nevýhody těchto hranic, překonávat okrajovou polohu hraničních oblastí a zlepšovat životní podmínky obyvatel. Měla by zahrnovat všechny kulturní, sociální, hospodářské i infrastrukturní oblasti života. Poznání a porozumění sousedů jsou právě tak důležité jako budování důvěry¹.

Druhá kapitola se zabývá obecnou charakteristikou, institucionálním vymezením a podporou přeshraniční spolupráce v podmínkách současné Evropské unie.

2.1 Vznik a charakteristika přeshraniční spolupráce v EU

2.1.1 Územní spolupráce v EU

Územní spolupráce, jasný pojem s nejasným významem. Asi takto by zněla první charakteristika tohoto slovního spojení. V první části této kapitoly se tedy pokusíme rozkrýt skutečné významové roviny této, dnes už pevné části evropského integračního procesu.

První význam má ryze abstraktní podobu. Podle polských autorů *Sylwie Dolzblasz* a *Andrzeje Raczyka*² totiž v oblasti spolupráce mezi jednotlivými subnárodními jednotkami panoval terminologický chaos. Ačkoliv jednotlivé státy pro tuto oblast spolupráce používají své vlastní označení, například Polsko oficiálně používá termín „zahraniční spolupráce“, jako výsledek terminologické evoluce v Evropské unii se ujalo označení „územní spolupráce“, to totiž nejlépe charakterizuje veškeré oblasti spadající do politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS)³.

Druhá významová rovina už má svou konkrétní podobu a je ukotvena v právním základu Evropské unie. Zde hovoříme o **Evropské územní spolupráci**, která byla zavedena jako plnohodnotný cíl politiky soudržnosti a spolu s dalšími cíli Konvergencí a Regionální konkurenceschopností a zaměstnaností poskytuje rámec pro výměnu zkušeností mezi regionálními a místními orgány v různých zemích⁴.

---

¹ASSOCIATION OF EUROPEAN BORDER REGIONS: *European Charter of Border and Cross-border Regions* [online]. *Aebr.eu* [cit. 11.3.2013]. Dostupné z: http://www.aebr.eu/files/publications/110915_Charta_EN_clean.pdf.

²DOLZBLASZ, Sylwia a Andrzej RACZYK. *Współpraca transgraniczna w Polsce po akcesji do UE*. Warszawa: Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2010. s. 13-14. ISBN 798-83-264-0148-0.

³Tamtéž.

⁴INTERREG IV. European Territorial Cooperation: What is European Territorial Cooperation? [online]. *Interreg.gr*, 2013 [cit. 3.3. 2013]. Dostupné z: <http://www.interreg.gr/en/european-territorial-cooperation.html>.

Na závěr si uvedeme definici nalezenou na stránkách věnovaných Dni evropské spolupráce, ta totiž jako jediná vystihuje podstatu daného pojmu. Územní spolupráce představuje podporu místním iniciativám v regionech a městech z různých zemí Evropské unie i mimo ní⁵.

Kořeny územní spolupráce můžeme hledat v období před I. světovou válkou, kdy docházelo k uzavírání prvních partnerských svazků mezi obcemi severní Francie a jižní Británie. Rozvoj územní spolupráce v pravém slova smyslu však nastal až v 50. letech 20. století, a to s prohlubováním evropské integrace. V rozvoji územní spolupráce sehrála nejvýznamnější roli právě přeshraniční spolupráce, která je hlavní náplní této práce⁶.

Nejprve si však Evropskou územní spolupráci rozdělíme do **3 hlavních dimenzí**:

➤ **Přeshraniční spolupráce,**

Vychází z anglického názvu „cross-border cooperation“ (CBC). Hlavním znakem přeshraniční spolupráce je bezprostřední sousedství regionů přes státní hranici. V přeshraniční spolupráci se tedy musí angažovat nejméně dva regiony z minimálně dvou různých států, bezprostředně spolu sousedící. Důležité je podotknout, že hranicí se v tomto smyslu rozumí i hranice mořská⁷.

➤ **Nadnárodní spolupráce,**

Vychází z anglického názvu „transnational cooperation“. Hlavním znakem této formy je spolupráce mezi územními jednotkami resp. jinými lokálními a regionálními účastníky ve větších oblastech jako je například oblast Baltského moře, Alp či střední Evropy. Podstatným rysem je spolupráce mezi nejméně třemi regiony z minimálně tří zemí⁸.

➤ **Meziregionální spolupráce.**

Vychází z anglického názvu „interregional cooperation“. Jedná se o spolupráci mezi územními jednotkami resp. jinými lokálními a regionálními účastníky, které spolu nesdílí státní hranici ani se společně neúčastní jednoho programu nadnárodní spolupráce. Jednoduše lze tedy říci, že se jedná o spolupráci napříč různými státy⁹.

---

⁵ EUROPEAN COOPERATION DAY 2012. Territorial Cooperation. [online]. *Ecday.eu*, 2012 [cit. 3.3.2013]. Dostupné z: <http://www.ecday.eu/territorial-cooperation/>.

⁶ DOLZBLASZ, Sylwia a Andrzej RACZYK, ref. 2, s. 28-29.

⁷ Tamtéž.

⁸ Tamtéž.

⁹ Tamtéž.

2.1.2 Utváření přeshraniční spolupráce v EU

V této kapitole se zaměříme na historii utváření přeshraniční spolupráce v Evropě.

Problémy hranic a hraničních regionů v Evropě

Evropa není jen světadílem mnoha kultur a národů, je to také světadíl často měnících se hranic. Na jedné straně zde existují staré **původní hranice**, jako například ta mezi Portugalskem a Španělskem, na druhé straně jsou to hranice nové, které vznikly v důsledku teprve nedávného procesu fragmentace (Černá Hora a Kosovo¹⁰). Stálé nebezpečí vojenské agrese a následného posunu státní hranice vedlo v minulosti k migraci obyvatelstva z pohraničí. S obyvateli odešla do center národních států také veškerá ekonomická aktivita a obchod. Dopravní sítě většinou za účelem obrany států vedly podél hranic, místo aby je překračovaly. Vzhledem k danému vývoji mají dnešní evropské pohraniční oblasti charakter periferních, strukturálně slabých regionů se špatným dopravním spojením. Výjimku tvoří jen pohraniční regiony s nerostným bohatstvím, kde se od pradávna kumulovala lidská aktivita. Různé politické přístupy na obou stranách hranic, které se projeví zejména v právní, hospodářské, daňové, kulturní a sociální dimenzi pomohly přeměnit státní hranice na bariéry mezi národy. Obyvatelé pohraničních oblastí, žijící po několik generací ve dvou oddělených světech od sebe vzdálených jen několik kilometrů, dnes tyto bariéry s obtížemi překonávají¹¹.

Počátky přeshraniční spolupráce v 50. letech 20. století

V 50. letech 20. století začali představitelé pohraničních regionů západní Evropy přemýšlet nad možností přeshraniční spolupráce, která by pomohla vyřešit výše zmíněné problémy. Vztahy obyvatel na obou stranách hranic byly několik let po konci 2. světové války stále na bodu mrazu. Přesto se obyvatelstvo pohraničních regionů podařilo přesvědčit, a to zejména myšlenkou, že přeshraniční spolupráce sníží zaostalost pohraničí a zvýší životní úroveň místních obyvatel na úroveň obyvatel žijících v centrech. První formy přeshraniční spolupráce tak začaly vznikat na hranicích Německa a Francie, Německa a Nizozemska a ve skandinávských zemích. Realizátoři přeshraniční spolupráce si však brzy začali uvědomovat,

---

¹⁰ Nezávislost Černé Hory 3. června 2006, nezávislost Kosova 17. února 2008, Kosovo uznává pouze část členů OSN.

¹¹ ASSOCIATION OF EUROPEAN BORDER REGIONS: *Practical Guide to Cross-border Cooperation: Third Edition* [online]. Aebr.eu, 2000 [cit. 3.3.2013]. Dostupné z: http://www.aebr.eu/files/publications/lace_guide.en.pdf, s. 5.

že bez právního a administrativního rámce této spolupráce půjde daných cílů dosáhnout jen stěží¹².

Budování institucionálních základů přeshraniční spolupráce v Evropě

První známá trvalá struktura přeshraniční spolupráce vznikla na německo-nizozemské hranici již v roce 1958. Oficiální název této struktury *EUROREGIO*¹³ zobecněl, a stal se tak běžným názvem pro podobné typy přeshraničních institucí¹⁴. V 60. letech 20. století byl zaznamenán nebývalý rozmach subjektů, rozvíjející přeshraniční spolupráci. Jako reakce na určitou živelnost, doprovázející rozvoj těchto iniciativ byla snaha o vytvoření společenství, které by tyto subjekty spojovalo. V roce 1971 tedy vznikla *Asociace evropských hraničních regionů* (Association of European Border Regions, AEBR). Dalším důvodem vzniku této organizace byla snaha získat pro instituce přeshraniční spolupráce podporu stěžejních evropských organizací (Rada Evropy a Evropská společenství, EC), za tímto účelem však bylo nejprve nutné koordinací vyřešit stávající problémy a chaos v institucích přeshraniční spolupráce¹⁵.

Změny na přelomu 80. a 90. let 20. století

Rychlý vývoj evropské integrace a politické změny střední a východní Evropy v druhé polovině 80. let přispěly k masivnímu nárůstu institucionální přeshraniční spolupráce. K rozvoji této formy spolupráce přispěly v 90. letech stavby podmořského tunelu pod Lamanšským průlivem a Öresundského mostu, které se staly symbolem integrace regionů¹⁶. Dalším milníkem se ve vývoji evropské přeshraniční spolupráce stalo podepsání *Schengenské prováděcí úmluvy* o postupném rušení kontrol na společných hranicích signatářských zemí¹⁷.

Přeshraniční spolupráce jako objekt finanční podpory ze strany EC/EU

Zlomem ve vývoji přeshraniční spolupráce se stal rok 1990, kdy začala přeshraniční spolupráci finančně podporovat Evropská společenství (EC) a to vyhlášením *Iniciativy Společenství Interreg*. Tato iniciativa se v období 1990-1993 velice osvědčila a v následujícím období 1994-1999 byla rozšířena. Vedle přeshraniční spolupráce *Interreg IIA* byla zavedena možnost spolupráce v rámci energetických sítí *Interreg IIB* a v územním rozvoji *Interreg IIC*. V letech 2000-2006 bylo zavedeno uspořádání přeshraniční spolupráce *Interreg IIIA*,

---

¹² AEBR [online], ref. 11, s. 6.

¹³ Pro odlišení se užívá název EUROREGIO Gronau.

¹⁴ NETOLICKÝ, Václav. *Euroregiony*. Praha: VŠFS, o.p.s., 2007, s. 15-17. ISBN 987-80-86754-78-9.

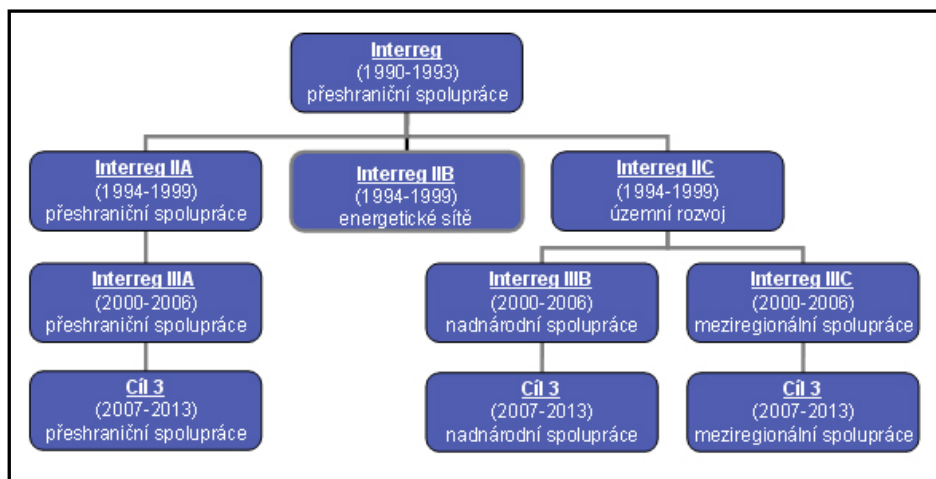
¹⁵ NETOLICKÝ, Václav, ref. 14, s. 18.

¹⁶ AEBR [online], ref. 11, s. 7.

¹⁷ EUROSOP. Co je Schengen [online]. *Euroskop.cz*, 2013 [cit. 6.3.2013]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/300/sekce/co-je-schengen/>.

nadnárodní spolupráce *Interreg IIIB* a meziregionální spolupráce *Interreg IIIC*. Důležitost spolupráce mezi státy se projevila v plánování dalšího období (2007-2013), kdy se územní spolupráce stala samostatným cílem politiky soudržnosti Evropské unie¹⁸. Vývoj iniciativ a cílů přeshraniční spolupráce v EC/EU znázorňuje graf číslo 2.1.

Graf č. 2.1: Vývoj podpory přeshraniční spolupráce Evropské unie v letech 1990 - 2004

Zdroj: CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY [online], 2013

Pro prohloubení přeshraniční spolupráce mezi EU a tehdy nečlenskými zeměmi střední Evropy byl v roce 1994 představen program *PHARE CBC* (Poland and Hungary: Assistance for Restructuring their Economies Cross-Border Cooperation¹⁹). Pro podporu přeshraniční spolupráce zemí Společenství nezávislých států se státy EU či zeměmi střední Evropy byl v roce 1996 představen program *TACIS CBC* (Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States Cross-Border Cooperation). Tento program však trpěl problémy v podobě absence institucionálního uspořádání a systematického programového přístupu²⁰.

V roce 1996 byl představen program *MEDA*, v rámci kterého byla podporována přeshraniční spolupráce v sousedních zemích EU oblasti Středozemního moře²¹. Státy Balkánu pak od roku 2000 čerpaly finanční zdroje v rámci programu *CARDS*, část těchto zdrojů byla určena

¹⁸CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. CÍL 3: Evropská územní spolupráce. Historie [online]. *Cil3.cz*, 2013 [cit. 6.3.2013]. Dostupné z: <http://www.cil3.cz/historie.htm>.

¹⁹ AEBC [online], ref.11, s. 7.

²⁰LEŽAIĆ, Kristijan. *Cross Border Cooperation as an Instrument of EU Regional Policy Case Study: Croatia* [online]. Nice: European Institute of High International Studies, 2010 [cit. 6.3.2013]. Diplomová práce. Dostupné z: <http://www.ie-ei.eu/bibliotheque/memoires2010/Lezaic.pdf>, s. 18-19.

²¹ AEBC [online], ref. 11, s. 8.

na přeshraniční spolupráci. Od roku 2007 EU částečně podporuje přeshraniční spolupráci v rámci předvstupní pomoci programu *IPA* (Instrument for Pre-Accession Assistance)²².

2.1.3 Typologie přeshraničních regionů v EU

V současné době existuje hned několik typologií přeshraničních regionů, ty se mohou členit podle různých hledisek. S růstem počtu vědeckých prací zaměřujících se na přeshraniční spolupráci v EU se stále objevují členění nová. V této práci je uvedeno členění, které vychází z typologie Václava Netolického²³, kde autor dělí regiony z hlediska homogenity na:

➤ **Regiony s podobnými kořeny,**

V této kategorii se jedná o kořeny historické, kulturní, jazykové případně geografické. V současné EU jistě najdeme spoustu přeshraničních regionů, kde obyvatelé na obou stranách používají stejný mateřský jazyk, v mnohých případech žili po staletí v jednom státním útvaru, jejich mentalita a kultura je z tohoto důvodu velmi blízká. Do této kategorie můžeme zařadit například regiony na hranici *česko-slovenské* nebo *německo-rakouské*. Zajímavým příkladem této kategorie je také region na hranicích *Irska a Severního Irska*²⁴.

➤ **Regiony s hospodářskými souvislostmi,**

Charakteristickým znakem může být například společný pracovní trh v jednom přeshraničním regionu. Jako příklad se uvádí přeshraniční oblast *Sársko – Lotrinsko - Lucembursko*²⁵.

➤ **Regiony s nodálním uzlem,**

Tato kategorie vyplývá ze skutečnosti, že příhraniční region má své spádové centrum ve své zemi příliš vzdálené nebo obtížně dostupné. Z toho důvodu se ukázalo jako velmi výhodné napojení příhraniční oblasti na spádové centrum situované na druhé straně hranice²⁶. Aby toto napojení skutečně fungovalo, je nutné, aby přeshraniční region splňoval podmínky vyplývající z předchozích kategorií. Příkladem může být *EuRegio Salzburg - Berchtesgadener Land – Traunstein*. Jedná se o euroregion na rakousko-německé hranici, jehož nejvýznamnějším centrem je bezpochyby rakouský Salzburg, ležící jen několik kilometrů od

---

²²EURACTIV. EU a západní Balkán [online]. *Euractiv.cz*, 2008 [cit. 6.3.2013]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/rozsirovani-eu/link-dossier/eu-a-zapadni-balkan>.

²³ NETOLICKÝ, Václav, ref. 14, s. 11-12.

²⁴ Tamtéž.

²⁵ Tamtéž.

²⁶ Tamtéž.

německé hranice²⁷. Vzhledem k jazykové a kulturní podobnosti a také faktu, že v Rakousku existuje významná německá menšina, nic nebrání tomu, aby příhraniční Němci jezdili například za prací či kulturou do rakouského Salzburgu.

➤ **Regiony s přírodní bariérou,**

Jedná se o přeshraniční regiony, kde hranici netvoří jen hraniční čára ale například horský hřeben či moře. Jako příklad se uvádí hranice Španělska a Francie (*Pyreneje*) nebo hranice Velké Británie a Francie (*Lamanšský průliv*). Tyto bariéry přirozeně znesnadňují přeshraniční spolupráci²⁸.

➤ **Regiony s historickou zátěží.**

Historická zátěž ve vzájemných vztazích v přeshraniční spolupráci se promítá všude tam, kde v minulosti docházelo k válkám, politickým posunům hranic, odsunům národnostních menšin ale i tam, kde po dlouhá desetiletí či staletí existovala na obou stranách hranic odlišná politická zřízení.

2.1.4 Význam a náplň současné přeshraniční spolupráce v EU

Význam současné přeshraniční spolupráce v EU se rapidně zvýšil v návaznosti na rozšíření EU o deset nových členských zemí v roce 2004. Ačkoliv se toto rozšíření podepsalo na nárůstu obyvatel Evropské unie o pouhých 20 %, délku vnitřních hranic navýšilo o neuvěřitelných 173 %. Bereme-li pohraniční regiony jako jednotky NUTS III, přilehlé k hranici, pak v nových členských státech tvoří hraniční regiony 66 % jejich celkové rozlohy. Tato čísla napovídají ledacos o významnosti příhraničních regionů, jako územních jednotek v současné EU²⁹.

---

²⁷EUREGIO SALZBURG – BERCHTESGADENER LAND – TRAUNSTEIN. Karte [online]. *Euregio-salzburg.eu*, [cit. 9.3.2013]. Dostupné z: <http://www.euregio-salzburg.eu/system/web/sonderseite.aspx?menuonr=219820639&detailonr=219820639>.

²⁸NETOLICKÝ, Václav, ref. 14, s. 11-12.

²⁹LEIBENATH, Markus, Ewa KORCELLI-OLEJNICZAK a Robert KNIPPSCHILD. *Cross-border Governance and Sustainable Spatial Development: Mind the Gaps!*. Berlín: Springer, 2008, s.2-3. ISBN 978-3-540-79244-4.

Náplň struktury přeshraniční spolupráce v současné EU podle autora *Václava Netolického*³⁰ spočívá v těchto bodech:

- vymezení pracovní oblasti dle společných zájmů (např. infrastruktura, hospodářství, kultura),
- spolupráci ve všech oblastech života: bydlení, práce, volný čas, kultura, atd.,
- sociálně kulturní spolupráci, ta jest stejně důležitá, jako spolupráce v oblasti hospodářství a infrastruktury,
- realizaci smluv, dohod a ujednání, které byly uzavřeny na evropské úrovni a mezi státy, a jejich zavedení do přeshraniční praxe,
- poradenství, podpoře a koordinaci přeshraniční spolupráce zejména v následujících oblastech:
  - hospodářský rozvoj,
  - transport a doprava,
  - územní plánování,
  - ochrana životního prostředí a přírody,
  - kultura a sport,
  - zdravotnictví,
  - energie,
  - hospodaření s odpady,
  - turistika a rekreace,
  - agrární rozvoj,
  - inovace a transfer technologií,
  - škola a vzdělání sociální spolupráce
  - záchranářství a ochrana proti katastrofám (při katastrofách),
  - komunikace na různých stupních,
  - veřejná bezpečnost.

---

³⁰ NETOLICKÝ, Václav, ref. 14, s. 8.

2.2 Formy přeshraniční spolupráce

2.2.1 Euroregiony

V České republice se jedná o nejznámější a nejvyužívanější formu přeshraniční spolupráce. V Evropské unii se můžeme setkat také s označením *euroregio*, jak již bylo uvedeno výše. Tento název se přímo odvodil od názvu nejstarší formy spolupráce tohoto typu *EUROREGIO Gronau*.

Základní charakteristika a definice

Definovat pojem euroregion není jednoduché. Jednotlivé euroregiony v EU se od sebe podstatným způsobem liší, a to z pohledu struktury organizace, právní formy atd.³¹.

Euroregiony lze chápat jako „demokraticky organizované instituce“, zaměřené na přeshraniční spolupráci. Jsou základnou pro zpracování strategií, koncepcí a projektů a pro organizování a řešení aktivit přesahujících státní hranice³².

Podle *Asociace evropských hraničních regionů* (Association of European Border Regions, AEBR)³³ se organizace euroregionu vyznačuje těmito znaky:

- sdružení regionálních a místních institucí na obou stranách státní hranice, někdy s parlamentním shromážděním,
- přeshraniční organizace s trvalým sekretariátem a s odborným a správním personálem a s vlastními finančními prostředky,
- dle soukromého práva, založeno na účelových národních svazech nebo nadacích na obou stranách hranice dle příslušného platného veřejného práva,
- dle veřejného práva, založeno na mezinárodních smlouvách, které upravují členství oblastních institucí.

---

³¹ NETOLICKÝ, Václav, ref. 14, s. 14.

³² TOMEK, J. ; JEŽEK, J. ; FRIEDRICH, F. *REGIO 2001: Podniky, regiony, euroregiony před vstupem České republiky do Evropské unie*. 1.vyd. : Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Středisko pro výzkum regionálního rozvoje, 2001. 120 s. ISBN 80-7082-791-2.

³³ AEBR [online], ref. 11, s. 9.

Aktivity a principy euroregionů

AEBR³⁴ definuje následující aktivity euroregionů:

- strategická spolupráce zaměřená na další rozvoj, nikoli na opatření orientovaná na jeden případ,
- zásadně přeshraniční, nikoli národní příhraniční region,
- žádná nová správní úroveň,
- centrum všech přeshraničních vazeb: občané, politici, instituce, hospodářství, sociální partneři, kulturní podniky atd.,
- úroveň sloužící k vyrovnání rozdílných struktur a kompetencí na obou stranách hranice, jakož i z psychologického hlediska,
- partnerská spolupráce jak vertikálně (Evropa, stát, region, místně) na obou stranách hranice, tak také horizontálně nad rámec hranic,
- realizace přeshraničních rozhodnutí na národní úrovni dle postupů platných na příslušné straně hranice (zamezení kompetenčním a strukturálním konfliktům),
- přeshraniční účast politiků a občanů, institucí a sociálních partnerů na programech, projektech a rozhodovacích procesech,
- vlastní iniciativa použití vlastních prostředků coby předpoklad pro podporu z třetí strany.

Euroregiony v Evropě a ČR

Jak již bylo zmíněno výše, první euroregiony začaly v Evropě vznikat již v 50. letech 20. století. V současné době existuje v Evropě přes **170** struktur vykazující znaky euroregionů³⁵. K přesnému číslu je obtížné se dostat, ne všechny tyto struktury jsou sdruženy v rámci AEBR, také je nutné dodat, že dosud pro euroregiony neexistuje jednotný právní a organizační rámec.

V ČR začaly euroregiony vznikat až po demokratických změnách na konci 80. let. Samotný princip těchto forem přeshraniční spolupráce předpokládá především svobodu rozhodování pro obce, zda se do formy přeshraniční spolupráce zapojit. Drtivá většina euroregionů vznikla v ČR v průběhu 90. let, ačkoliv podle Václava Netolického³⁶ vznik těchto forem přeshraniční spolupráce nebyl v dané době podporován čelními představiteli země, včetně premiéra a

---

³⁴ AEBR [online], ref. 11, s. 9.

³⁵ EUROREGION SILESIA. Činnost euroregionu [online]. *Euroregion-silesia.cz*, 2013 [cit. 9.3.2013]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=cinnost-euroregionu-uvod&show_menu=60.

³⁶ NETOLICKÝ, Václav, ref. 14, s. 24-25.

některých ministrů³⁷. V současné době existuje v naší republice třináct struktur, které plně vykazují obecné znaky euroregionů. Tabulka číslo 2.1 uvádí přehled euroregionů na území ČR včetně jejich data založení.

Tabulka č. 2.1: Přehled euroregionů v ČR

Euroregion	Datum vzniku	Partnerský stát
Nisa	21. 12. 1991	Polsko, Německo
Labe	24. 6. 1992	Německo (Sasko)
Krušnohoří	18. 12. 1992	Německo (Sasko)
Egrensis	3. 2. 1993	Německo (Sasko)
Šumava	20. 9. 1993	Německo, Rakousko
Glacensis	5. 12. 1996	Polsko
Praděd	2. 7. 1997	Polsko
Těšínské Slezsko	22. 4. 1998	Polsko
Silesia	20. 9. 1998	Polsko
Pomoraví	23. 6. 1999	Rakousko, Slovensko
Beskydy	9. 6. 2000	Slovensko, Polsko
Bílé Karpaty	30. 7. 2000	Slovensko
Silva Nortica	28. 5. 2002	Rakousko

Zdroj: EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA [online], 2013

2.2.2 Pracovní společenství

Regionální, místní orgány či jiné orgány se dohodly na spolupráci např. podpisem právně nezávazné dohody a vytvořily určitý druh struktury, většinou bez vlastní právní subjektivity³⁸.

Pracovní společenství (Communauté de Travail) jsou zpravidla tvořeny regionálními orgány. Jako příklad je možno uvést tyto útvary: *Jura* – Francie/Švýcarsko, *Pyreneés* – Španělsko/Francie či *Extremadura/Alentejo* – Španělsko/Portugalsko³⁹.

2.2.3 Regionální rady

Tento orgán přeshraniční spolupráce je tvořen volenými politiky ze zúčastněných regionálních institucí veřejné správy z obou stran hranice. Příkladem této formy spolupráce může být například *Rakousko-maďarská rada*, založená v roce 1993. Zahrnuje župy Győr-Moson-Sopron a Vas, města Győr, Sopron a Szombathely (Maďarsko) a spolkovou zemi Burgenland (Rakousko)⁴⁰. Na závěr toho odstavce je nutno podotknout že regionální rady, jakožto forma evropské přeshraniční spolupráce, nemají nic společného s Úřady Regionálních rad regionů soudržnosti v ČR.

³⁷ NETOLICKÝ, Václav, ref. 14, s. 24-25.

³⁸ Tamtéž, s. 12-13.

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ Tamtéž.

V souvislosti s dalším vývojem integračních procesů v Evropě lze na regionální rady pohlížet jako na jednu z přechodných forem přeshraniční spolupráce vedoucí k vytvoření instituce euroregionálního typu⁴¹.

2.2.4 Další formy

Vzhledem k neorganizovanému, místy živelnému vzniku různých forem přeshraniční spolupráce dnes existují i další formy jako například přeshraniční svazky na hranicích Irsko a Severního Irsko nebo spousta dalších přeshraničních sdružení soukromých subjektů⁴².

2.3 Legislativní a institucionální vymezení přeshraniční spolupráce v EU

Po více než padesáti letech přeshraniční spolupráce v Evropě zůstává otázka jednotného právního rámce pro přeshraniční spolupráci stále nevyřešena. Podle názoru Evropského parlamentu by měly být vytvořeny podmínky pro získání mezinárodního právního statutu euroregionů, jakožto hlavního nositele přeshraniční spolupráce v EU⁴³. Tento názor obvykle kontrastuje s postojem vlád jednotlivých členských států, které se obávají, že by tento krok mohl narušit státní suverenitu⁴⁴.

V současné Evropě existuje nespočet multilaterálních či bilaterálních dohod o přeshraniční spolupráci, stejně tak jako různých sdružení a asociací přeshraničních regionů⁴⁵. S ohledem na skutečnost, že se tato práce věnuje ekonomicko-funkční dimenzi přeshraniční spolupráce, je v této kapitole zmíněna jedna základní asociační organizace a dva základní dokumenty.

2.3.1 Asociace evropských hraničních regionů

Asociace evropských hraničních regionů (Association of European Border Regions, AEBR) byla založena v roce 1971 s cílem koordinovat činnosti přeshraničních a hraničních regionů.

Členy asociace mohou být hraniční nebo přeshraniční regiony, které jsou součástí členských států Evropské unie nebo Rady Evropy⁴⁶.

---

⁴¹ NETOLICKÝ, Václav, ref. 14, s. 12-13.

⁴² Tamtéž.

⁴³ EUROREGION SILESIA. [online], ref. 35.

⁴⁴ NETOLICKÝ, Václav. ref. 14, s. 53-54.

⁴⁵ NETOLICKÝ, Václav. ref. 14, s. 8-11.

⁴⁶ ÚŘAD VLÁDY ČR. Informační systém pro implementaci práva EU. Databáze Cesta do Evropské unie [online]. *Isap.vlada.cz* 2011 [cit. 10.3.2013]. Dostupné z: <http://isap.vlada.cz/dul/cesty.nsf/7f723857997b924bc1257926004bd509/a1dc8b478976c2e5802566d7004d532f?OpenDocument>.

Mezi **hlavní cíle** této organizace patří iniciování a podpora přeshraniční spolupráce v Evropě, zastupování zájmů hraničních regionů v národních a nadnárodních parlamentních institucích, orgánech a úřadech, spolupráce s orgány Evropské unie a Rady Evropy⁴⁷.

Asociace se podílela na přípravě dokumentů Evropské charty hraničních a přeshraničních regionů a Madridské rámcové konvence o přeshraniční spolupráci, kterým budou věnovány následující kapitoly. Asociace taktéž vydává dokument *Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci*, který můžeme označit jako jednu z nejextenzivnějších publikací věnovaných přeshraniční spolupráci⁴⁸.

Asociace na začátku 90. let asistovala při vzniku řady podpůrných programů Evropské unie a Rady Evropy pro rozvoj přeshraniční spolupráce (*INTERREG II a PHARE CBC*), což přivedlo do jejich řad také české euroregiony⁴⁹.

2.3.2 Madridská rámcová konvence o přeshraniční spolupráci

Oficiálním názvem *Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady* (European Outline Convention on Transfrontier Co-operation Between Territorial Communities or Authorities). Smlouva byla podepsána 20 členskými zeměmi Rady Evropy roku 1980. K úmluvě časem přistupovaly další země, například Česká republika podepsala dokument v roce 2000⁵⁰.

Smluvní strany se v textu konvence zavazují (v rámci své národní legislativy) podporovat přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími a úřady a odstraňovat právní, správní a technické obtíže, které by tyto aktivity omezovaly⁵¹. Madridská rámcová úmluva podporuje přeshraniční spolupráci postavenou na principu písemných dohod. Rozsáhlé přílohy pak zahrnují vzorové smlouvy a dohody o přeshraniční spolupráci upravené pro potřeby regionálních a místních orgánů⁵².

Přímé praktické využití modelových smluv a dohod, které konvence nabízí je však v realitě velmi omezené, a to vzhledem k velkému množství správních a právních systémů zemí, jejichž subjekty o přeshraniční spolupráci usilují. I přesto je však nutné tuto konvenci hodnotit

---

⁴⁷ ÚŘAD VLÁDY ČR, ref. 46.

⁴⁸ ASSOCIATION OF EUROPEAN BORDER REGIONS. History of AEBr. [online]. *Aebr.eu*, [cit. 11.3.2013]. Dostupné z: <http://www.aebr.eu/en/profile/history.php>.

⁴⁹ ÚŘAD VLÁDY ČR, ref. 46.

⁵⁰ NETOLICKÝ, Václav, ref. 14. s. 8-10.

⁵¹ Tamtéž.

⁵² NETOLICKÝ, Václav, ref. 14. s. 8-10.

pozitivně zejména proto, že do místy živelně rozvíjející se přeshraniční spolupráce vkládá právní základ⁵³.

2.3.3 Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů

Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů (The European Charter on Frontiers and Transfrontier Regions) představuje dokument, jehož hlavní náplní je vyjasnit cíle hraniční a přeshraniční spolupráce⁵⁴. Charta byla vypracována AEFR a schválena v roce 1981⁵⁵. Českou republikou byl dokument přijat v roce 1995. Do dnešního dne byla charta několikrát pozměněna⁵⁶. Díky rozsáhlosti dokumentu je v mé práci uvedeno několik vybraných cílů a předsevzetí. Hned na začátku charty se můžeme setkat s následující větou, ujišťující národní státy o setrvání jejich suverenity v rozvíjející se přeshraniční spolupráci⁵⁷:

- „Ochota občanů, obcí a regionů hledat společně přeshraniční řešení, nezahrnuje záměr odstranit suverenitu států. Měly by být pouze překonány „jizvy dějin“, obyvatelstvu na hranicích umožněna lepší spolupráce ve všech oblastech života a uskutečněna „Evropa občanů“.

Charta podrobně rozebírá možnosti přeshraniční spolupráce například v následujících oblastech⁵⁸:

- odstranění hospodářských a infrastrukturních překážek a nerovnováhy,
- zlepšení dopravní infrastruktury,
- vylepšení sítí služeb a odpadového hospodářství,
- telematiky a komunikačního spojení,
- služeb a odpadového hospodářství,
- zlepšení ochrany životního prostředí a přírody,
- podpora kulturní spolupráce,
- řešení problémů hraničních přechodů.

---

⁵³ NETOLICKÝ, Václav, ref. 14. s. 8-10.

⁵⁴ ÚŘAD VLÁDY ČR, ref. 46.

⁵⁵ AEFR [online], ref. 48.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ AEFR [online], ref. 1.

⁵⁸ Tamtéž.

2.4 Nástroje finanční podpory přeshraniční spolupráce v EU

Pád železné opony, otevírání původních a vznik zcela nových hranic, to vše bylo na přelomu 80. a 90. let pro Evropu charakteristické. Tyto události donutily Evropskou unii zaměřit se na do té doby opomíjené problémy hraničních oblastí, které bránily postupující evropské integraci. Kromě zdrojů samotné Evropské unie dnes přeshraniční spolupráci v EU finančně podporují i další instituce. V následujícím přehledu bude zmíněn Finanční mechanismus EHP a Norska a Visegrádský fond.

2.4.1 Fondy Evropské unie

V rámci finančních prostředků Evropské unie je přeshraniční spolupráce podporována výhradně z *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (European Regional Development Fund, ERDF)⁵⁹. Tento fond vznikl v roce 1974 a představuje základní nástroj financování regionální politiky EU⁶⁰.

Cílem *Evropského fondu pro regionální rozvoj* je posilovat hospodářskou a sociální soudržnost v rámci Evropské unie vyrovnáváním rozdílů mezi regiony. *ERDF* financuje následující aktivity⁶¹:

- přímé podpory na investice do podniků (zejména MSP) s cílem vytvořit udržitelná pracovní místa,
- infrastruktury související zejména s výzkumem a inovacemi, telekomunikacemi, životním prostředím, energetikou a dopravou,
- finanční nástroje (fondy rizikového kapitálu, fondy místního rozvoje apod.) na podporu regionálního a místního rozvoje a spolupráce měst a regionů,
- opatření technické pomoci.

V současném programovém období 2007-2013 vyčlenila EU na podporu regionální politiky částku **308,041 miliard EUR** (v cenách roku 2004), tyto prostředky jsou kryty z *Evropského*

---

⁵⁹ EUROPA: SUMMARIES OF EU LEGISLATION. General provisions ERDF - ESF - Cohesion Fund 2007-2013 [online]. *Europa.eu*, 2010 [cit. 13.3.2013]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24231_en.htm.

⁶⁰ KAŇA, Radomír. *Evropská unie A*. 2. upravené vydání. Ostrava: VŠB-TU EKF, 2010. s. 108, ISBN 978-80-248-2202-0.

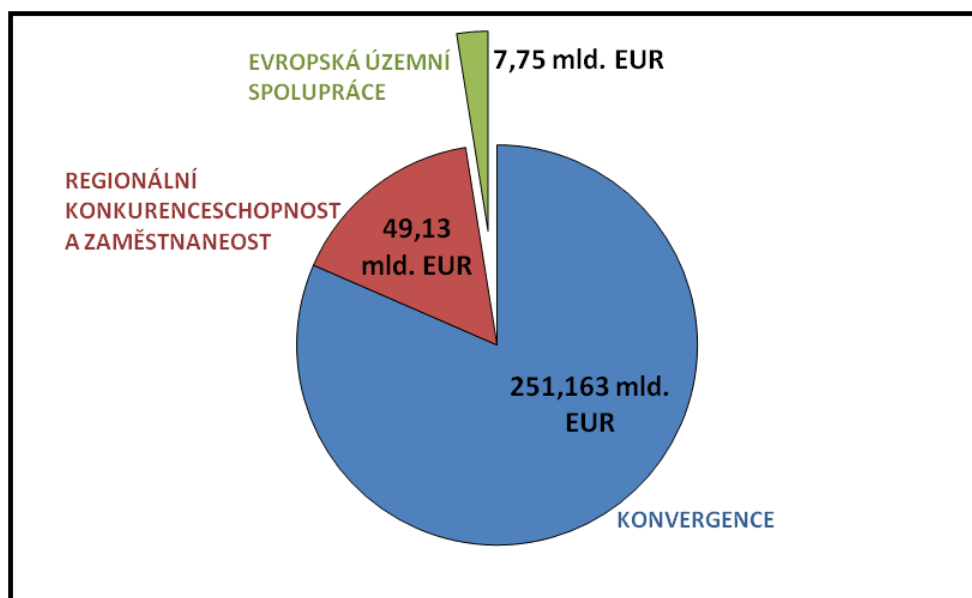
⁶¹ EVROPSKÁ KOMISE. Fondy: Evropský fond pro regionální rozvoj. Regionální politika - Info regio [online]. *Ec.europa.eu* 2012 [cit. 13.3.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/regional/index_cs.cfm.

fondy pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti. Prostředky jsou alokovány do následujících tří cílů regionální politiky⁶²:

- Konvergence,
- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,
- Evropská územní spolupráce.

V grafu číslo 2.2 jsou uvedeny finanční alokace a zdroje krytí cílů regionální politiky EU v programovém období 2007 - 2013.

Graf č. 2.2: Finanční alokace a zdroje krytí cílů regionální politiky EU 2007 – 2013
(v cenách roku 2004)

Zdroj: EUROPA: SUMMARIES OF EU LEGISLATION [online], 2010; vlastní zpracování

V příloze číslo 1 je uveden komplexní přehled finančních alokací politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v programovém období 2007-2013.

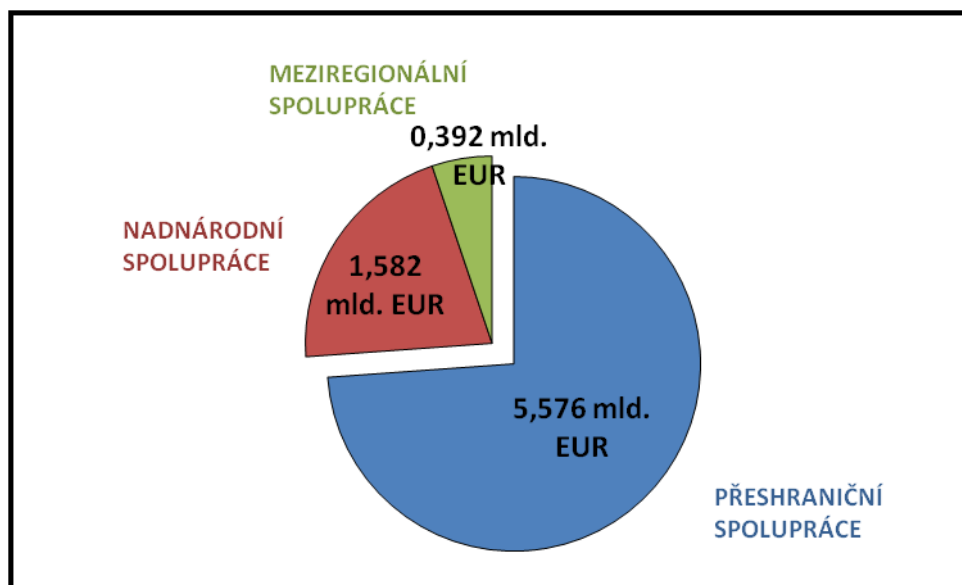
Přeshraniční spolupráce jako oblast finanční podpory z ERDF

Objekt našeho zájmu, přeshraniční spolupráce v EU, spadá, jak víme do cíle Evropské územní spolupráce. Pro tento cíl je v programovém období 2007-2013 vyčleněno 7,75 miliard EUR (v cenách roku 2004), což představuje 2,52 % celkových prostředků směřovaných do regionální politiky EU. Výdaje na Evropskou územní spolupráci jsou plně kryty z *ERDF*. Pro část přeshraniční spolupráce je na období 2007-2013 alokováno 5,576 mld. EUR (v cenách roku

⁶²EVROPSKÁ KOMISE, ref. 61.

2004). V grafu číslo 2.3 je znázorněno členění finančních prostředků cíle Evropské územní spolupráce⁶³.

Graf č. 2.3: Finanční alokace v cíli Evropské územní spolupráce 2007-2013
(v cenách roku 2004)

Zdroj: DOŁZBŁASZ, Sylwia a Andrzej RACZYK, 2010; vlastní zpracování

Teritoriálně vymezují finanční oblast podpory přeshraniční spolupráce regiony NUTS III ležící podél všech vnitřních a některých vnějších zemských hranic Evropské unie. Dále jsou to pobřežní regiony NUTS III, a to v případě, že je sousedský region vzdálen po mořské hladině do 150 km (existuje možnost modifikace)⁶⁴. V příloze číslo 2 je uvedena mapa vymezující regiony přeshraniční spolupráce v EU.

Finanční prostředky EU v programovém období 2007-2013 jsou na konkrétní projekty přidělovány prostřednictvím 53 operačních programů přeshraniční spolupráce. Jednotlivé operační programy nastavují veškeré podmínky pro čerpání finančních prostředků EU na jednotlivé projekty. Žádosti se píšou v úředních jazycích zemí, které sdílejí jeden operační program⁶⁵.

V současné době je zřejmé, že v **programovém období 2014 – 2020** zůstane Evropská územní spolupráce zachována nově jako druhý cíl kohezní politiky. V novém programovém

⁶³ DOŁZBŁASZ, Sylwia a Andrzej RACZYK, ref. 2, s. 181.

⁶⁴ DOŁZBŁASZ, Sylwia a Andrzej RACZYK, ref. 2, s. 180.

⁶⁵ EUROPEAN COMMISSION. European Territorial Co-operation: Introduction. Regional Policy - InfoREGIO [online]. *Ec.europa.eu*, 2012 [cit. 13.3.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm.

období zůstanou pravděpodobně zachovány současné tři směry Evropské územní spolupráce, přeshraniční, nadnárodní a meziregionální, přičemž právě na přeshraniční spolupráci by mělo být určeno nejvíce finančních prostředků⁶⁶.

2.4.2 Visegrádský fond

Visegrádský fond je mezinárodní organizací se sídlem v Bratislavě. Tato organizace byla založena vládami zemí Visegrádské skupiny (Česká Republika, Polsko, Maďarsko a Slovensko) v roce 2000⁶⁷.

Účel fondu je finančně podporovat rozvoj spolupráce mezi občany a institucemi v rámci zemí Visegrádské skupiny nebo v jiných částech Evropy jako je západní Balkán či země Východního partnerství. Fond podporuje následující aktivity⁶⁸:

- společné kulturní projekty,
- vědecko-výzkumné projekty,
- výměnu mládeže,
- přeshraniční projekty,
- propagace cestovního ruchu,
- podpora studentských mobilit.

Rozpočet fondu pro rok 2012 představoval 7 milionů EUR. Prostředky jsou přerozdělovány přes čtyři grantové programy⁶⁹:

- Malé granty (rozpočet do 6 000 EUR),
- Střední granty (rozpočet od 6 001 EUR),
- Visegrádský strategický program (dlouhodobé projekty s průměrným rozpočtem 40 000 EUR),
- Visegrád+ program (projekty v nečlenských zemích EU podporující proces upevňování demokracie).

---

⁶⁶ EUROREGION SILESIA. Evropská územní spolupráce – součást kohezní politiky EU [online]. *Euroregion-silesia.cz*, 2013 [cit. 1.4.2013]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=programy-EU-cil2-o-programu.

⁶⁷ VISEGRAD FUND. International Visegrad Fund [online]. *Visegradfund.org*, [cit. 13.3.2013]. Dostupné z: <http://visegradfund.org/about/>.

⁶⁸ Tamtéž.

⁶⁹ Tamtéž.

Prostředky z *Visegrádského fondu* jsou dostupné nevládním organizacím, občanským sdružením, municipalitám, místním a lokálním vládám, vzdělávacím institucím ale také podnikatelským subjektům a občanům⁷⁰.

V podporovaných projektech na území členských států Visegrádské skupiny je ve většině případů vyžadována spolupráce alespoň mezi třemi členskými státy V4, výjimku tvoří projekty přeshraniční spolupráce, kde vystačí členské státy dva. Visegrádský fond se vyznačuje velmi dobrou přehledností organizace přidělování finančních prostředků. Komunikačním jazykem fondu je angličtina, nevýhodou tedy je, že žádost musí být předložena v anglickém jazyce⁷¹.

2.4.3 Finanční mechanismus EHP a Norska

Spolu s 27 členskými státy Evropské unie jsou součástí Evropského hospodářského prostoru také Island, Lichtenštejnsko a Norsko. Tyto státy využívají výhody plynoucí ze společného trhu a to i přesto, že nemusí odvádět příspěvky do společného rozpočtu EU. Vzhledem k ekonomické vyspělosti těchto států se v roce 1994 rozhodly zřídit mechanismus, který pomáhá vyrovnávat rozdíly v hospodářském rozvoji a životních podmínkách členských zemí EHP.

Finanční mechanismus EHP a Norska se zaměřuje na podporu v následujících oblastech:

- ochrana životního prostředí,
- změny klimatu a obnovitelná energie,
- občanská společnost,
- lidský a sociální rozvoj,
- ochrana kulturních památek,
- výzkum a stipendia,
- zachycování a uchovávání uhlíku,
- ekologicky šetrný průmysl,
- důstojná práce a sociální dialog,
- spravedlnost a vnitřní věci.

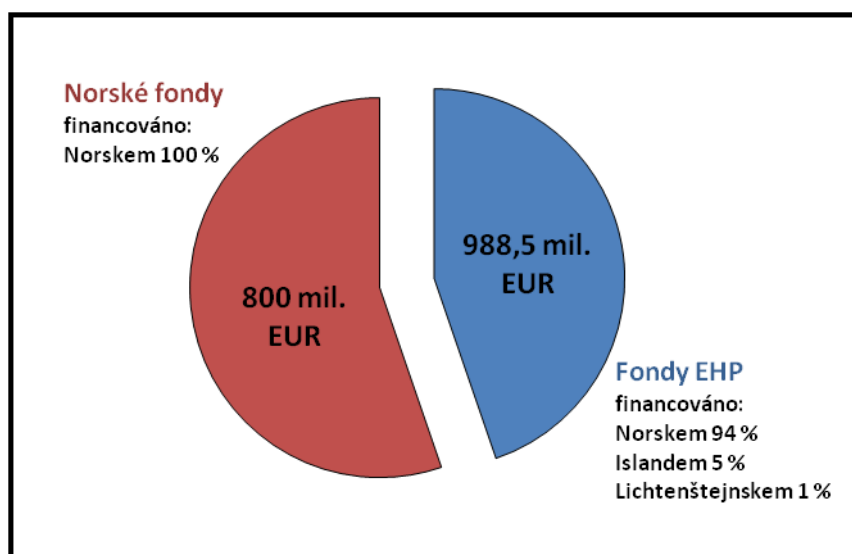
⁷⁰ VISEGRAD FUND, ref. 67.

⁷¹ VISEGRAD FUND. Small Grants [online]. *Visegradfund.org* [cit. 13.3.2013]. Dostupné z: <http://visegradfund.org/about/>.

Finanční mechanismus EHP a Norské fondy využívají pro organizaci své finanční činnosti pětiletá programová období, to současné je vymezeno na roky 2009 - 2014. V současném období patří mezi příjemce pomoci 15 zemí EHP. Jedná se o následující země: Španělsko, Portugalsko, Řecko, Kypr, Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko, Polsko, Česká republika, Slovensko, Slovinsko, Malta, Litva, Lotyšsko a Estonsko. Finanční prostředky jsou rozdělovány za pomoci 146 programů, které jsou „šity na míru“ jednotlivým zemím, podle jejich aktuálních potřeb. Komunikačním jazykem mechanismu je angličtina, žádosti se tedy podávají v tomto jazyce⁷².

Celkový víceletý rozpočet období 2009 – 2014 činí 1,79 mld. EUR. Finanční mechanismus EHP a Norska se skládá ze dvou částí, jejich názvy a jednotlivé finanční alokace jsou uvedeny v grafu číslo 2.4⁷³.

Graf č. 2.4: Finanční mechanismus EHP a Norské fondy – rozdělení fondů a jejich alokací 2009 – 2014

Zdroj: EEA GRANTS, NORWAY GRANTS [online], 2013; vlastní zpracování

⁷² EEA GRANTS, NORWAY GRANTS. Who we are [online]. *Eeagrants.org*, [cit. 14.3.2013]. Dostupné z: <http://eeagrants.org/Who-we-are>.

⁷³ Tamtéž.

Přeshraniční spolupráce jako oblast finanční podpory mechanismů EHP a Norska

Přeshraniční spolupráce je podporována jako součást kapitoly lidského a sociálního rozvoje a je financována pouze z prostředků Norských fondů. Dotace v tomto programovém období míří pouze na vnější hranice EU a to do neziskového sektoru za hlavním cílem upevnění přeshraniční spolupráce na obou stranách vnějších hranic EU. V současnosti existuje pouze jeden program přeshraniční spolupráce a to na hranici Slovenska a Ukrajiny. Jeho cílem je rozšířit výměnu znalostí a poznatků přes hranici a také podpořit setkávání a navazování kontaktů občanských sdružení⁷⁴.

---

⁷⁴ EEA GRANTS, NORWAY GRANTS. Cross-Border Cooperation [online]. *Eeagrants.org*, [cit. 14.3.2013]. Dostupné z: <http://eeagrants.org/What-we-do/Programme-areas/Human-and-social-development/Cross-border-cooperation>.

3 Organizace přeshraniční spolupráce České republiky a Polska v programovém období 2007 – 2013

Starý rozbitý chodník střídá nově vydlážděný, z oprýskaných domů vyhlíží asijsí prodejci. Jejich textil už polské sousedy tolik netáhne, a proto původní sortiment mění na alkohol všeho druhu, ten je v Česku stále podstatně levnější než na druhé straně hranice. Kromě prodejen alkoholu jsou fenoménem české strany různé herny a kvazi kasina. I přesto se za posledních 10 let na české straně hodně změnilo. Radnici se například podařilo vytlačit z ulic prostituci, která se stala symbolem českého pohraničí⁷⁵.

Třetí kapitola se zabývá konkrétní problematikou česko-polské přeshraniční spolupráce. V první části kapitoly je uveden stručný popis vývoje přeshraničních vztahů mezi oběma státy. Dále kapitola nabízí zjednodušenou situační analýzu celé příhraniční oblasti a seznámení s *Operačním programem přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko*, včetně řízení projektů v rámci daného programu.

3.1 Historie přeshraničních vztahů mezi Českou a Polskou republikou

Česko-polské příhraničí bylo po dlouhá staletí územím s **významným kulturním dědictvím**, spoluvytvářeným několika etniky. Docházelo zde k častým kulturním, politickým a obchodním kontaktům⁷⁶. Konec I. světové války a následný vznik samostatných států Československa a Polska znamenal první vážnější komplikaci ve vzájemných vztazích. Situace se poprvé vyostřila v roce 1919, kdy se Československo rozhodlo pro vojenské řešení problémové situace na Těšínsku. V průběhu meziválečného období nebyly vztahy mezi oběma státy ideální. V důsledku přísné ochrany státní hranice byly přeshraniční kontakty výrazně oslabeny. Po podepsání *Mnichovské dohody* v roce 1938 Polsko opětovně vojensky obsadilo území Těšínska⁷⁷. Po ukončení 2. světové války a následném přesunu území Polské republiky na západ se délka státní hranice mezi Českou republikou a Polskem výrazně zvětšila. Patrně největší kulturní a socioekonomický úpadek znamenal pro dnešní česko-polské pohraničí **odsun původního německy hovořícího obyvatelstva** a následné znovuo-obydlování území až už východními Poláky nebo Čechy z vnitrozemí (v častých případech šlo

---

⁷⁵ Český Těšín – pohled do česko-polského pohraničí (vlastní tvorba).

⁷⁶ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013.: *Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika* [online]. *Cz-pl.eu*, 2013[cit. 3.3.2013]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/programovy-dokument.html>, s. 8.

⁷⁷ WIKIPEDIE . Československo-polský spor o Těšínsko [online]. *Cs.wikipedia.org*, 2013 [cit. 6.4.2013]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensko-polsk%C3%BD_spor_o_T%C4%9B%C5%A1%C3%ADnsko#cite_note-24.

sociálně problémové skupiny obyvatelstva). I přesto, že Československo a Polsko zůstaly na východní straně železné opony, se přeshraniční kontakty v oblasti neobnovily. V příhraničních oblastech se začala výrazně odlišovat ekonomicko-sociální struktura. V důsledku postupného politického oteplování Polska se českoslovenští komunisté ve strachu z přenosu negativního vývoje snažili přeshraničním kontaktům dokonce bránit. Politické změny konce 80. let 20. století znamenaly zvrat v dosavadním vývoji, demokratický vývoj a postupná decentralizace v obou zemích napomáhá opětovnému slučování hraničních oblastí tak, aby se obnovila některá dřívější spojení a kontakty. Integrační politika se rovněž zaměřuje na překonání hlavních ekonomických, demografických a infrastrukturních problémů, které komplikují rozvoj česko-polského pohraničí⁷⁸. Významnou součástí procesu přeshraniční spolupráce bylo **zakládání euroregionů**, probíhající převážně v devadesátých letech dvacátého století (viz tab. číslo 2.1). Cenné zkušenosti v oblasti přípravy a realizace společných česko-polských projektů byly získány prostřednictvím dříve realizovaných programů *Phare CBC* a *INTERREG IIIA Česká republika - Polsko 2004-2006*⁷⁹. Zlom, který pocítili všichni obyvatelé pohraničí znamenal platnost *Schengenské prováděcí úmluvy* na území obou států, který znamenal zrušení hraničních kontrol a volný pohyb na většině přeshraničních komunikacích. Od roku 2007 probíhá čerpání finančních prostředků v rámci *Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko*, který je podrobněji popsán v kapitole 3.3.

V příloze číslo 3 jsou umístěny fotografie a dobové plakáty ilustrující vývoj česko-polských vztahů ve 20. století.

---

⁷⁸ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 8.

⁷⁹ Tamtéž.

3.2 Charakteristika česko-polského pohraničí

V této kapitole je zobrazen bližší popis celého česko-polského pohraničí (oblast či území), které je pro potřeby této práce vymezeno jako oblast *podporovaná Operačním programem přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika* (OPPS ČR-PL). Cílem této kapitoly je stručně představit celé teritorium oblasti a vymezit základní znaky a trendy především v socioekonomické oblasti.

3.2.1 Územní specifikace a počet obyvatel

Délka státní hranice České republiky s Polskou republikou činí 796 km. Rozloha celé podporované příhraniční oblasti představuje **47 097 km²**, z toho česká část 23 135 km² a polská část 23 962 km² ⁸⁰. Podle údajů Eurostatu⁸¹ žilo v roce 2011 na území celé oblasti přibližně **6 964 600 obyvatel**, z toho na české části přibližně 3 380 300 a na polské části přibližně 3 584 000 obyvatel. Na české straně hranice je oblast vymezena následujícími územními jednotkami **NUTS III**, zvanými **kraje**, jedná se o kraje lemující česko-polskou hranici⁸²:

- Liberecký kraj (CZ051),
- Královohradecký kraj (CZ052),
- Pardubický kraj (CZ053),
- Olomoucký kraj (CZ071),
- Moravskoslezský kraj (CZ080).

Na polské straně je oblast vymezena následujícími územními jednotkami **NUTS III**, zvanými **podregiony**⁸³, pro přehlednost jsou v textu uvedeny i vojvodství, do kterých podregiony patří⁸⁴:

- Dolnoslezské vojvodství (PL52),
  - Jeleniogórsky podregion (PL515),
  - Wałbrzyský podregion (PL517),
- Opolské vojvodství (PL52),

⁸⁰ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 5-6.

⁸¹ Statistický úřad Evropské unie

⁸² Tamtéž.

⁸³ Podregiony jsou uměle vytvořené jednotky pro potřeby Evropské unie, jsou ekvivalentní územním jednotkám NUTS III, nemají správní a administrativní funkci, často nejsou zaznačeny na mapách.

⁸⁴ Tamtéž.

- Nyský podregion (PL521),
- Opolský podregion (PL522),
- Slezské vojvodství (PL22),
  - Rybnický podregion (PL227),
  - Bielský podregion (PL225).

Detailní mapa území je uvedena v příloze číslo 4.

Pro úplnost této kapitoly je důležité uvést základní rysy krajiny oblasti, které v následujících kapitolách umožní pochopit vybrané souvislosti. Pro přehlednost je zvolen odrážkový systém, základní znaky krajinné sféry oblasti jsou následující⁸⁵:

- pohoří kopírující většinu délky státní hranice,
- údolí řeky Odry a rovinatý charakter hraniční krajiny v okolí,
- nížiny po obou stranách hraničních pohoří.

3.2.2 Demografická situace

Obsah této kapitoly je zaměřen na představení demografického vývoje a sídelní struktury obyvatelstva v oblasti.

Hustota zalidnění

První sledovanou veličinou je zvolena hustota zalidnění, objektem zájmu je zejména porovnání hustoty zalidnění oblasti s průměry Evropské unie a obou dotčených zemí.

Tabulka č. 3.1: Hustota zalidnění za rok 2011 (počet obyv./km², zaokrouhлено na celé jednotky) oblasti podporované OPPS ČR – PL a jednotlivých národních částí v porovnání s průměry daných dvou států a průměrem EU 27

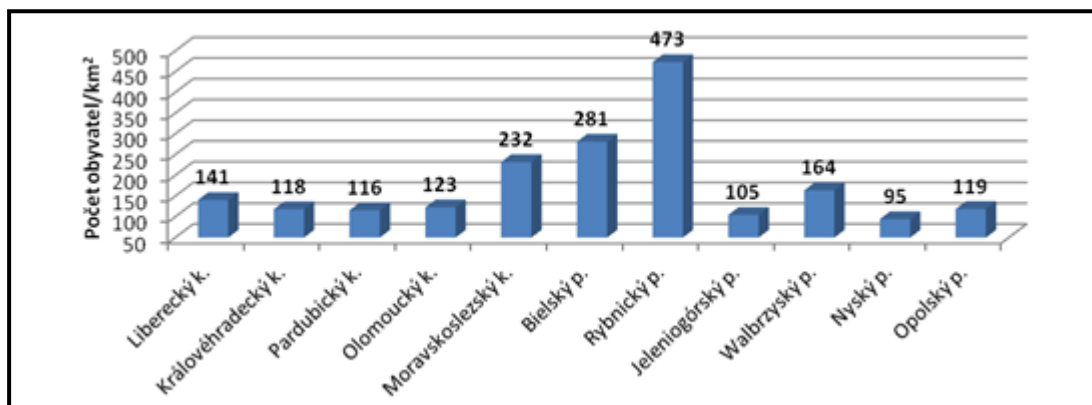
OPPS ČR - PL celé teritorium	179	EU 27	117
CZ část	146	Česká republika	136
PL část	206	Polsko	123

Zdroj: EUROSTAT [online], 2013; vlastní úprava

Podle tabulky číslo 3.1 převyšuje hustota zalidnění celé podporované oblasti za rok 2011 celostátní průměry obou republik a také průměr EU.

⁸⁵ Základní charakteristika z fyzické mapy oblasti.

Graf č. 3.1: Hustota zalidnění za rok 2011 (počet obyv./km², zaokrouhleno na celé jednotky) v jednotlivých jednotkách NUTS III v podporované oblasti

Zdroj: EUROSTAT [online], 2013; vlastní úprava

V grafu číslo 3.1 vidíme vysokou nerovnost v rámci hustoty zalidnění celé oblasti. Vysoké hodnoty vidíme v územních jednotkách NUTS III Moravskoslezský kraj, Bielský podregion a Rybnický podregion. Přítomnost černého uhlí v této oblasti znamenala v minulosti rozvoj těžkého průmyslu a pracovní možnosti do regionu přitahovaly obyvatelstvo i v dobách kdy z jiných míst pohraniční lidé odcházeli.

Sídlní struktura

Obrázek č. 3.1: Městská sídla nad 100 000 obyvatel (zvýrazněná) v oblasti podporované OPPS ČR - PL

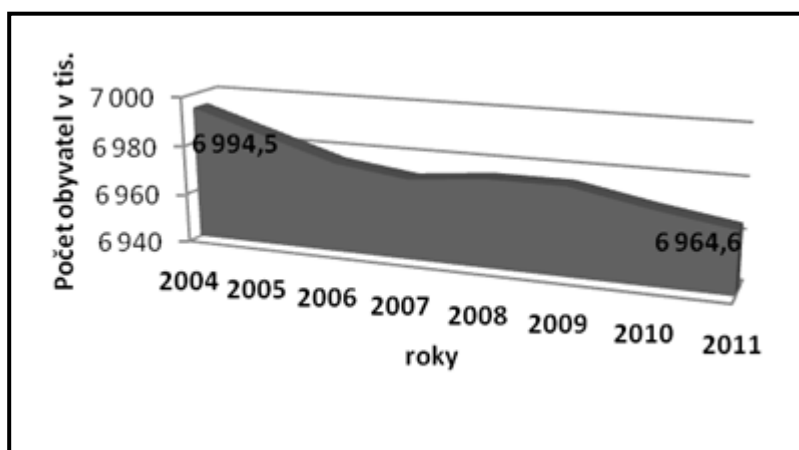
Zdroj: OFICIÁLNÍ WEBOVÉ STRÁNKY DANNÝCH MĚST [online], 2013; vlastní úprava

Sídelní struktura koresponduje s rysy krajiny uvedené v kapitole 3.1. Na obrázku číslo 3.1 vidíme sídelní celky v podhůří hraničních hor s výjimkou východu území, kde dominuje rovinatý ráz krajiny kolem řeky Odry přímo v oblasti státní hranice, tento fakt potvrzují i hodnoty hustoty obyvatel v grafu číslo 3.1. Vzhledem ke kumulaci větších sídel (Opava – Racibórz – Ostrava – Rybník – Karviná - Jastrzębie-Zdrój - Bielsko-Biala – Cieszyn – Český Těšín – Třinec) v těsné blízkosti hranic má tato oblast největší potenciál k přeshraniční spolupráci z celého území.

Demografický vývoj

Zásadním problémem česko-polského pohraničí je pokračující trend **ubývání obyvatelstva**. Tento jev je způsoben záporným přirozeným přírůstkem a migrací obyvatel, tedy vystěhováním z tohoto příhraničního regionu. V demografické struktuře pohraničí je patrný trend růstu počtu starších lidí v ekonomicky poproduktivním věku⁸⁶.

Graf č. 3.2: Vývoj počtu obyvatel mezi roky 2004 a 2011 na celém území podporovaným OPPS ČR – PL

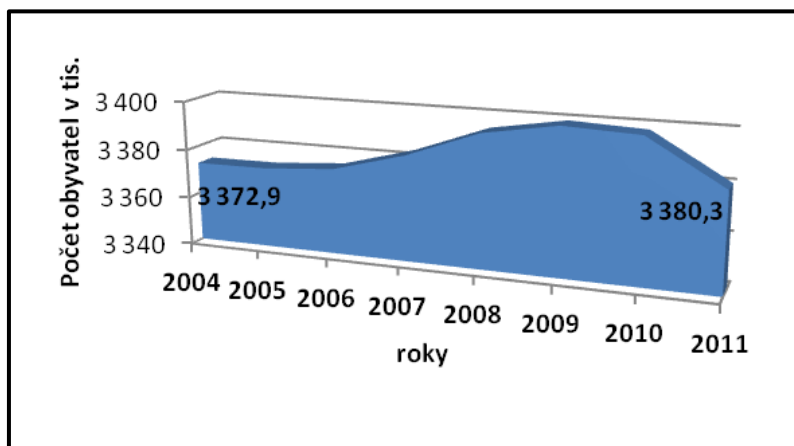

Zdroj: EUROSTAT [online], 2013; vlastní úprava

Graf číslo 3.2 poukazuje na trend snižování počtu obyvatel v celé oblasti, za sledované období mezi lety 2004 a 2011 poklesla lidnatost celého podporovaného území zhruba o 30 000 obyvatel.

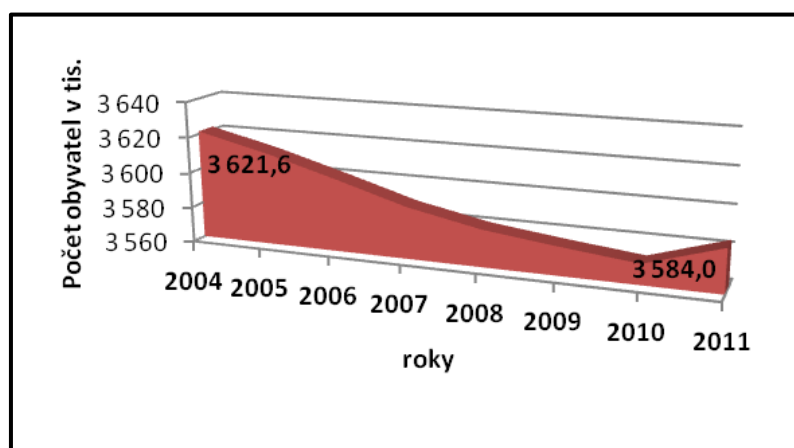
⁸⁶ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 12.

Graf č. 3.3: Vývoj počtu obyvatel mezi roky 2004 a 2011 na české části podporovaného území OPPS ČR – PL

Zdroj: EUROSTAT [online], 2013; vlastní úprava

Graf č. 3.4: Vývoj počtu obyvatel mezi roky 2004 a 2011 na polské části podporovaného území OPPS ČR – PL

Zdroj: EUROSTAT [online], 2013; vlastní úprava

Výše uvedené grafy čísla 3.3 a 3.4 nabízí srovnání vývoje počtu obyvatel polské a české části území v letech 2004 až 2011. Ve srovnání je patrný rozdíl odkazující na odlišnou socioekonomickou strukturu na obou stranách hranic. **Zatímco česká část území zažívala do roku 2009/2010 nárůst počtu obyvatel, polská strana úbytek.** Od roku 2010 počet obyvatel v české části klesá, v polské naopak stoupá. Demografický vývoj tedy na hospodářskou krizi zareagoval na obou stranách hranic jinak. České území podle následujícího srovnání patřilo k regionu, který v době konjunkce přitahoval pracovníky z vnějších území, kteří po propuknutí krize začali odcházet. Polská strana naopak patřila mezi regiony, odkud za dob konjunkce obyvatelstvo odchází za prací do center a po propuknutí krize a následném propouštění se vrací do svých domovů.

3.2.3 Ekonomická charakteristika oblasti

Tato kapitola nám umožní přehledné a stručné představení ekonomické struktury, úrovně a základních vývojových trendů v této oblasti.

Struktura ekonomiky území a dopady transformace

Odvětvová struktura v česko-polské příhraniční oblasti a její dynamika je výrazně diverzifikovaná. Na tomto území se historicky nacházejí oblasti a podniky strategického významu, podniky těžkého **průmyslu**, které prošly v letech 1993 – 2006 restrukturalizací spojenou se snižováním produkce a výrazným snižováním zaměstnanosti. V příhraničí se nachází např. textilní průmysl, strojírenská výroba, sklářský, keramický, potravinářský, elektrotechnický, chemický a farmaceutický průmysl, stavebnictví a výroba plastických hmot⁸⁷.

S ohledem na krajinný ráz oblasti (viz 3.2.1) zaujímají část krajiny typicky zemědělská území. Také **zemědělství** prošlo zásadní restrukturalizací, která ovlivnila vlastnické a organizační struktury. Ze zemědělství odešlo velké množství pracovníků v důsledku snížení produkce a tlaku na růst produktivity práce. Výsledkem je relativně velký počet obyvatel, kteří ztratili na venkově zaměstnání⁸⁸.

Podíl služeb na tvorbě HDP a zaměstnanosti se stále zvyšuje, **služby** se však koncentrují do oblastí, kde po nich existuje poptávka, což jsou především bohatší městské části území⁸⁹.

Podniky strategického významu v oblasti

Tabulka s podniky strategického významu rozčleněných podle lokalizace a odvětví je umístěna v příloze číslo 5.

Ekonomická úroveň

V této podkapitole je zobrazena ekonomická úroveň oblasti za pomoci ukazatele HDP v PPS (průměr EU = 100%). Dále jsou za pomoci grafů popsány vývojové trendy a porovnání jednotlivých částí území.

V roce 2010 dosahovala podle Eurostatu ekonomická úroveň celé oblasti hodnoty HDP v PPS **58 %** průměru celé EU.

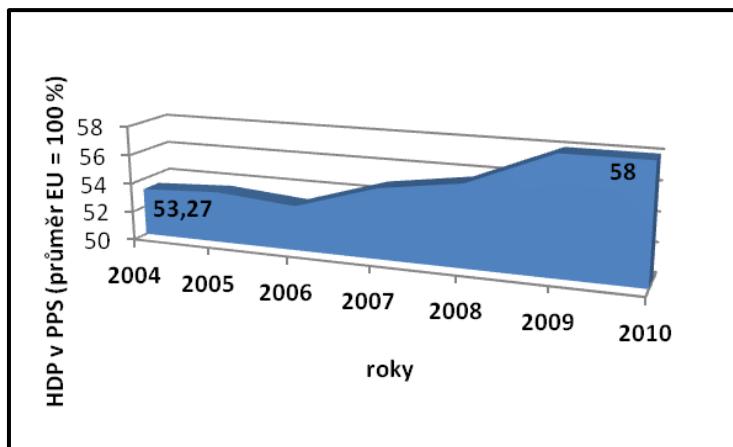
---

⁸⁷ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 16.

⁸⁸ Tamtéž.

⁸⁹ Tamtéž.

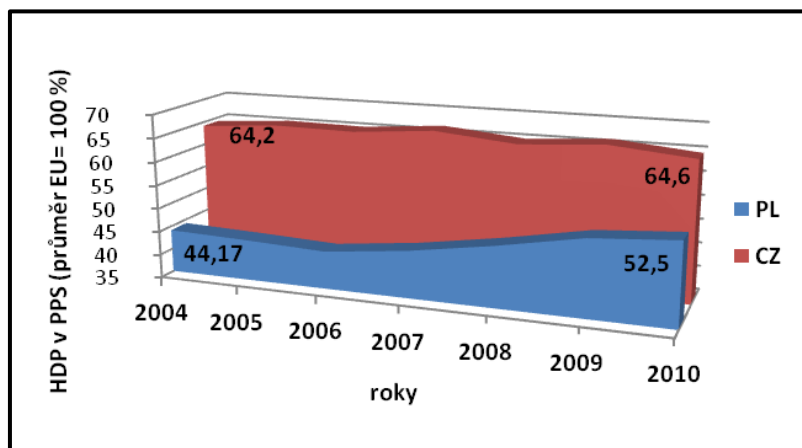
Graf č. 3.5: Vývoj HDP v PPS (průměr EU = 100%) mezi lety 2004 a 2010 celého území podporovaným OPPS ČR – PL

Zdroj: EUROSTAT [online], 2013; vlastní úprava

Z grafu číslo 3.5 je zřejmý jasný trend růstu ekonomické úrovně celého území. Podle údajů Evropského statistického úřadu se ekonomická úroveň zvýšila mezi porovnávanými roky 2004 a 2010 o necelých 5 procentních bodů.

Graf č. 3.6: Vývoj HDP v PPS (průměr EU = 100%) mezi lety 2004 a 2010 zvlášť na českém a polském území podporovaným OPPS ČR – PL

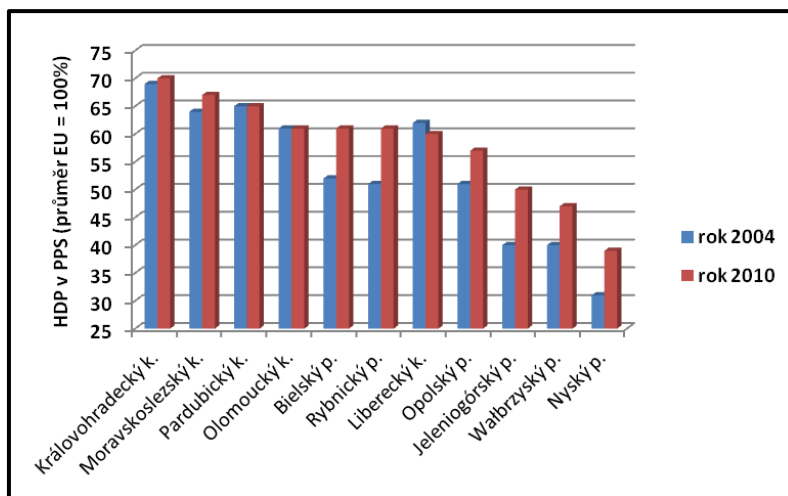

Zdroj: EUROSTAT [online], 2013; vlastní úprava

Z grafu číslo 3.6, který porovnává ekonomický růst české a polské části území, vyplývá, že za ekonomický růst celé oblasti může zejména růst polské části. Pohled na vývoj HDP české části území připomíná spíše ekonomickou stagnaci. Evidentní je rozdíl ve startovací pozici obou částí území, zatímco HDP české části dosahoval v roce 2004 hodnoty okolo 64 % průměru EU, polská část s HDP okolo 44 % průměru EU na tom byla podstatně hůře. Při pohledu na graf číslo 3.6 je evidentní trend **ekonomické konvergence** obou částí území.

Graf č. 3.7: Rozdíl HDP v PPS (průměr EU = 100%) mezi roky 2004 a 2010 za jednotlivé jednotky NUTS III na podporovaném území OPPS ČR – PL

Zdroj: EUROSTAT [online], 2013; vlastní úprava

Graf číslo 3.7 zobrazuje HDP v PPS (průměr EU = 100%) za jednotlivé územní jednotky NUTS III celé oblasti a to za roky 2004 a 2010. Regiony jsou seřazeny podle výše ekonomické úrovně v roce 2010. Z grafu je opět viditelný trend **konvergence**, kdy regiony s horší výchozí pozicí rostly daleko rychleji než regiony vyspělejší. Vývoj HDP v jednotlivých územních jednotkách NUTS III si je možné dát do souvislosti s přítomností podniků strategického významu (příloha číslo 5) a jejich aktuální ekonomickou kondicí. Například při porovnání dvou regionů s klíčovou automobilovou výrobou Královohradeckého kraje a Bielského podregionu není těžké vysvětlit vývoj HDP za dané období. Velmi jednoduše lze konstatovat, že v roce 2004 Škoda-Auto ve svých závodech vyráběla své celosvětově úspěšné modely, zatímco automobilka Fiat stála v dané době před krachem.

Význam a postavení cestovního ruchu v ekonomice regionu

Přírodní, krajinné a kulturní podmínky vytvářejí velmi příznivé prostředí pro **rozvoj cestovního ruchu a rekreace** v česko-polské příhraniční oblasti. Mezi hlavní atraktivity oblasti patří rozmanitost a rozsah přírodních pozoruhodností, ekologicky hodnotná, relativně málo poškozená krajina, kulturní a historické dědictví s živými tradicemi a kulturou⁹⁰.

Turisticky zajímavá a environmentálně cenná horská území Krkonošsko-jesenické soustavy a Beskyd poskytují velmi dobré podmínky pro rozvoj zimních sportů a letní turistiky na obou stranách hranice. I přes dobré fungování středisek zimních sportů a různorodou kvalitu

⁹⁰ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 15.

nabízených služeb cestovního ruchu není přírodně rekreační potenciál příhraniční oblasti dostatečně využíván⁹¹.

Na závěr této podkapitoly je nutné zmínit fakt, že **chybí jakákoliv přeshraniční koordinace** v oblasti cestovního ruchu. Do budoucna by bylo výhodné nabízet přeshraniční produkty cestovního ruchu, vytvářet společnou propagaci turisticky atraktivních míst, využívat ubytovací a rekreační kapacity na jedné straně hranice při vytížení druhé strany atd.. Zejména oblasti území Krkonoš, Orlických hor – Kralického Sněžníku – Rychlebských hor a Beskyd jsou díky turistické vybavenosti na obou stranách hranic přívětivé pro tvorbu přeshraničních turistických klastrů⁹².

Podnikatelské prostředí, centra vědy, výzkumu a vzdělávání

Výsledkem procesu transformace a privatizace ekonomiky v regionu je i vznik **relativně široké a dynamicky se rozvíjející základny MSP**, které hrají rozhodující roli při tvorbě pracovních příležitostí, působí jako faktor ekonomického rozvoje a sociální stability. Podíl MSP v ekonomice příhraničí je relativně vysoký. MSP dokázaly v průběhu restrukturalizace tradičních průmyslových odvětví a s tím spojeným přesunem pracovních sil absorbovat velkou část práceschopných obyvatel⁹³.

Rozvoj podnikatelských aktivit brzdí nedostatečná spolupráce mezi podnikatelským sektorem a výzkumnými institucemi a školami, neuspokojivá podpora rozvoje aplikovaného výzkumu, nedostatečná úroveň znalostí spojených moderními metodami řízení a marketingem, slabá spolupráce mezi hospodářskými komorami a podnikatelskými svazy. Rovněž **nedostatečný počet poradenských center** pro zakládání firem a stimulaci inovačního potenciálu, transfer know-how, nedostatečné zavádění nových technologií a nízké využívání specializovaných internetových aplikací, nedostatečná spolupráce podnikatelských subjektů s úřady práce, nedostatečná provázanost vzdělávacího systému a podnikání nepřispívají k zahajování a rozvoji podnikatelských aktivit⁹⁴.

---

⁹¹ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 15.

⁹² Tamtéž.

⁹³ Tamtéž.

⁹⁴ Tamtéž.

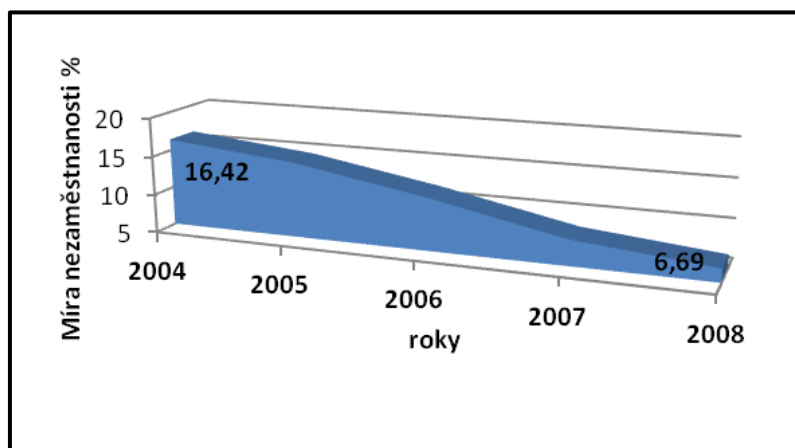
Významnými středisky univerzitního vzdělání, vědy a výzkumu v oblasti jsou města: Ostrava, Olomouc, Liberec, Opava, Karviná, Hradec Králové, Pardubice, Jelenia Góra, Wałbrzych, Opole, Rybnik a Bielsko-Biała⁹⁵.

3.2.4 Trh práce a nezaměstnanost

Nezaměstnanost je významným problémem celé oblasti. V průběhu transformace poklesl počet pracovních míst na celém území česko-polského příhraničí především v těžkém a těžebním průmyslu. Růst nezaměstnanosti je také následkem likvidace významné části lehkého, zpracovatelského, zemědělsko-potravinářského a elektrostrojírenského průmyslu a transformace v oblasti vlastnických vztahů v zemědělství⁹⁶.

I v této kapitole jsou umístěny grafy, demonstrující vývoj a porovnání míry nezaměstnanosti v oblasti.

Graf č. 3.8: Vývoj míry nezaměstnanosti (%) mezi roky 2004 a 2008 na celém území podporovaném OPPS ČR – PL

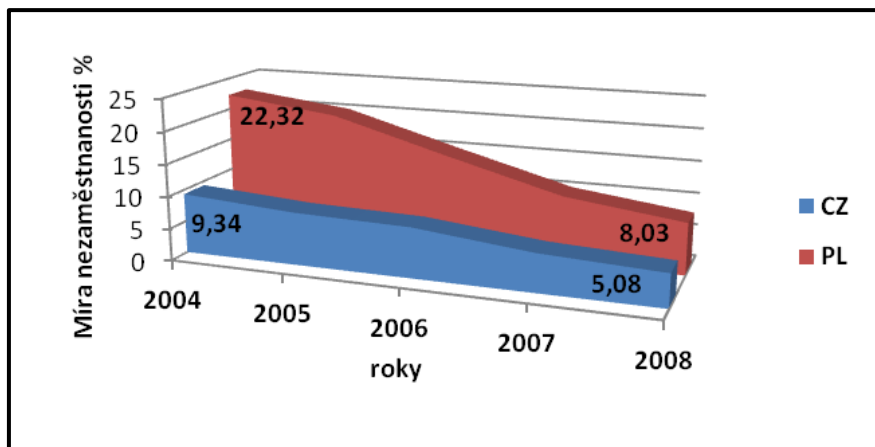
Zdroj: EUROSTAT [online], 2013; vlastní úprava

Graf číslo 3.8 znázorňuje vývoj míry nezaměstnanosti mezi lety 2004 a 2008 za celou oblast. Z grafu je viditelný citelný **pokles nezaměstnanosti** v průběhu sledovaných let. Zde je nutno podotknout, že v průběhu všech sledovaných let probíhala hospodářská konjunktura, data za následující období na úrovni NUTS III Eurostat neviduje.

⁹⁵CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 15.

⁹⁶Tamtéž, s. 16.

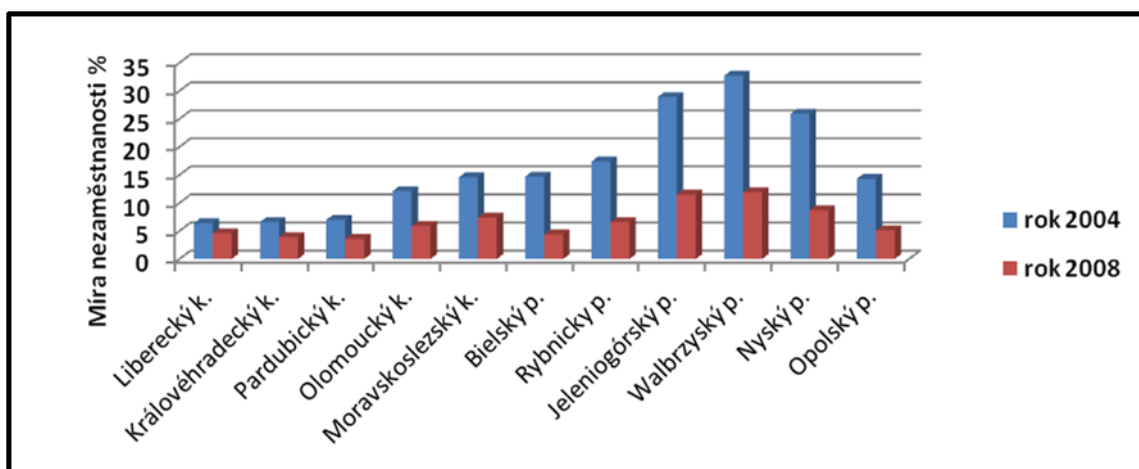
Graf č. 3.9: Vývoj míry nezaměstnanosti (%) mezi roky 2004 a 2008 zvláště na českém a polském území podporovaném OPPS ČR – PL

Zdroj: EUROSTAT [online], 2013; vlastní úprava

Graf číslo 3.9 eviduje vývoj míry nezaměstnanosti mezi lety 2004 a 2008 zvláště za českou a polskou část území. I zde je evidentní rozdíl ve startovacích pozicích, v roce 2004 byla polská část postižena nezaměstnaností ve výši okolo 22 %, zatímco česká okolo 9 % což odpovídalo průměru EU v daném roce. Z grafu je patrný trend **konvergence** obou částí, zatímco v roce 2004 činil rozdíl v mírách nezaměstnanosti obou částí 13 procentních bodů, v roce 2008 to byly pouze 3 procentní body. Je však nutno podotknout, že snižování míry nezaměstnanosti na polské straně je v daném časovém období podpořeno velkým odchodem obyvatelstva z území.

Graf č. 3.10: Srovnání míry nezaměstnanosti v letech 2004 a 2008 v jednotlivých územních jednotkách NUTS III oblasti podporované OPPS ČR - PL

Zdroj: EUROSTAT [online], 2013; vlastní úprava

Graf číslo 3.10 eviduje změny míry nezaměstnanosti za jednotlivé územní jednotky NUTS III v oblasti za roky 2004 a 2008. Z grafu je evidentní razantní pokles nezaměstnanosti zejména v polských regionech.

3.2.5 Dopravní dostupnost

Celá oblast je charakterizována poměrně hustým systémem komunikačních vazeb.

Silniční doprava

Parametry silniční sítě neodpovídají rychlému nárůstu silniční dopravy v příhraničí. V současné době zde převažují místní komunikace a na mnoha místech je překročena jejich životnost a únosnost. Problémem oblasti je také napojení na dálniční síť, na obrázku číslo 3.1 vidíme kvalitní napojení center na východě území. Na české straně jsou dále na dálniční síť napojena krajská města Hradec Králové, Olomouc a Liberec, na polské straně vojvodské město Opole. **Zhoršená silniční dostupnost komplikuje hospodářsko-spoločenský rozvoj území**, zejména rozvoj cestovního ruchu v horských oblastech⁹⁷.

Železniční doprava

Hustá železniční síť se vyznačuje nízkými technickými parametry s mnoha neelektrifikovanými a jednokolejnými úseky. Zejména na polské straně příhraničí se přistupuje k **redukci železniční sítě**, což po sobě zanechává stopy v krajině v podobě opuštěných tratí a nádraží⁹⁸.

Přeshraniční spojení veřejnou dopravou

Navazování přeshraniční spolupráce brání **absence veřejných spojů přes hranici** a to dokonce i v hustě obydlené východní oblasti území⁹⁹.

ICT

V periferních částech příhraniční oblasti jsou nadále nedostatečné základy infrastruktury pro rozvoj ICT. Je potřeba rozšířit dostupnost těchto moderních technologií všem skupinám obyvatelstva jako veřejnou službu, a tím zvýšit atraktivitu prostředí pro investice, práci a život obyvatel¹⁰⁰.

---

⁹⁷ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 19-20.

⁹⁸ Tamtéž.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ Tamtéž.

3.2.6 Životní prostředí a prevence rizik

Česko-polská příhraniční oblast je charakteristická řadou přírodních atraktivit a druhovou rozmanitostí s výrazným potenciálem zasluhujícím ochranu. Na druhou stranu v průmyslových oblastech a velkých aglomeračních centrech došlo ke snížení přírodních a krajinných hodnot území. Nicméně kvalita ŽP se v příhraniční oblasti od roku 1990 všeobecně výrazně zlepšila ve všech jeho složkách, především vlivem poklesu produkce průmyslových odvětví s nejvyššími exhalacemi a v důsledku investic do infrastruktury na ochranu ŽP¹⁰¹.

V oblasti životního prostředí a prevenci rizik se oblast potýká s následujícími problémy¹⁰²:

- nedostatek kanalizačních sítí a ČOV,
- nízká jakost povrchových vod,
- nešetrné hospodaření na lesních a zemědělských pozemcích,
- zvýšené nebezpečí povodní,
- absence moderní infrastruktury vodního hospodářství,
- emise znečišťujících látek převyšují průměr EU,
- růst intenzity dopravy a nízká kvalita spojů,
- absence rozvinutého systému separovaného sběru a úpravy odpadu,
- průmyslová a dopravní rizika ve východní industrializované části oblasti,
- kamionová doprava,
- nízká provázanost orgánů krizového řízení a integrovaného záchranného systému na obou stranách hranice,
- energetická náročnost ekonomiky,
- vysoká koncentrace brownfields.

---

¹⁰¹ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 17-19.

¹⁰² Tamtéž.

3.3 Operační program přeshraniční spolupráce ČR – PL 2007 – 2013

V následujícím textu bude představen *Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská Republika* (OPPS ČR-PL), jakožto základní programový dokument organizující finanční podporu Evropské unie v česko-polském příhraničí.

3.3.1 Základní charakteristika programu

Práce na **přípravě** OPPS ČR-PL byly zahájeny v druhé polovině roku 2005. Pracovní skupinu připravující program tvořili zástupci následujících orgánů¹⁰³:

- Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky,
- Centrum pro regionální rozvoj České republiky,
- Ministerstvo regionálního rozvoje Polské republiky,
- Ministerstvo financí České republiky,
- Zástupci regionální samosprávy,
- Euroregiony na česko-polské hranici.

V průběhu let 2005 a 2006 proběhlo několik klíčových jednání, to konečné se za přítomnosti zástupců Evropské komise uskutečnilo 20. prosince 2006 v Praze¹⁰⁴.

Podle kapitoly 2.4.1 můžeme v programovém období 2007-2013 OPPS ČR-PL začlenit do 3. cíle politiky soudržnosti EU - *Evropské územní spolupráce*, kategorie přeshraniční spolupráce. **Globálním cílem** programu je podpora socioekonomického rozvoje území česko-polského příhraničí posilováním jeho konkurenceschopnosti a soudržnosti a propagací partnerské spolupráce jeho obyvatel¹⁰⁵. Celková finanční alokace programu pro období 2007 – 2013 činí **219 459 344 EUR**¹⁰⁶.

3.3.2 Prioritní osy a oblasti podpory

Operační program je poskládán ze **čtyř prioritních os**, které se dále dělí na jednotlivé oblasti podpory. Pro účely této práce bude poskytnut základní popis každé osy a rozdělení oblastí podpor pro každou osou.

¹⁰³ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 8-9.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 9-10.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 29.

¹⁰⁶ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013.: *Navázání prostředků ERDF OPPS ČR-PR 2007-2013 po zasedáním MV dne 30. 1. 2013* [online]. *Cz-pl.eu*, 2013[cit. 3.3.2013]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/zbyvajici-prostredky.html>

I. prioritní osa - Posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik¹⁰⁷

Hlavní cíl:

- Zlepšení atraktivity česko-polské příhraniční oblasti.

Specifické cíle:

- Zlepšení stavu infrastruktury a dopravní obslužnosti v česko-polské příhraniční oblasti,
- Zlepšení stavu a kvality životního prostředí v česko-polské příhraniční oblasti,
- Zlepšení bezpečnosti v česko-polské příhraniční oblasti.

Alokace:

- **32 %** celkové finanční alokace programu.

Oblast podpory:

- **1.1 Posilování dostupnosti,**
  - Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury lokálního a regionálního významu v příhraničí (např. silnice, modernizace železniční infrastruktury cílem zlepšit bezpečnost nebo zvětšit dopravní dostupnost území, adaptace hraniční infrastruktury pro nové účely, parkoviště s významem pro cestovní ruch).
  - Zlepšování dopravní obslužnosti příhraniční oblasti, budování integrovaných dopravních systému (veřejná doprava apod.).
  - Rozvoj informačních a komunikačních technologií.
- **1.2 Ochrana životního prostředí,**
  - Podpora rozvoje a modernizace environmentální infrastruktury (zásobování vodou včetně stanic úpravy vody, vodovodních sítí, ČOV a kanalizace, nakládání s odpady, zásobování energiemi a podpora využívání obnovitelných zdrojů energií).
  - Péče o přírodu a krajinu (např. biodiverzita, revitalizace lokálního významu, trvalá péče a prevence ekologických škod, zlepšení stavu ovzduší, vodní ekosystémy, retence vody v území, ekologická stabilita).

---

¹⁰⁷CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 32-36.

➤ **1.3 Prevence rizik.**

- Podpora rozvoje záchranných služeb, předcházení environmentální a technologickým rizikům, podpora aktivit spojených s monitoringem a řešením rizik životního prostředí (např. prevence, živly, povodně, prevence ekologických škod, environmentální vzdělávání, výzkum a výchova) a výměna zkušeností.

II. prioritní osa - Zlepšení podmínek pro rozvoj podnikatelského prostředí a cestovního ruchu¹⁰⁸

Hlavní cíl:

- Posílení ekonomického rozvoje česko-polské příhraniční oblasti.

Specifické cíle:

- Zvyšování konkurenceschopnosti podniků v česko-polské příhraniční oblasti,
- Rozšíření nabídky cestovního ruchu v česko-polské příhraniční oblasti,
- Zvyšování znalostí a dovedností obyvatel v česko-polské příhraniční oblasti.

Alokace:

- **36 %** celkové finanční alokace programu.

Oblasti podpory:

- **2.1 Rozvoj podnikatelského prostředí,**
- Posilování konkurenceschopnosti MSP, rozvoj informačních a komunikačních technologií a návazných služeb, spolupráce hospodářských komor, podnikatelských svazů, spolupráce v oblasti poradenství při zakládání podniků a poskytování průběžného poradenství pro existující firmy, marketingu, propagace, podpora přeshraniční obchodní výměny, společná propagace, posilování inovačního potenciálu.
  - Propagace a rozvíjení spolupráce mezi subjekty trhu práce (včetně podpory osob vracejících se na trh práce, předcházení jevu sociálního

---

¹⁰⁸CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 37-41.

vyloučení) a rovnost příležitostí na trhu práce, koordinovaná opatření na trhu práce (systémové změny, odstraňování diskriminace).

- Spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje, vzdělávání, inovací a v oblasti transferu know-how technologií podporujících malé a střední podniky (sítě a klastry, vazby na vysoké školy a výzkumná pracoviště).

➤ **2.2 Podpora rozvoje cestovního ruchu,**

- Ochrana a obnova kulturního a přírodního bohatství, řemeslných tradic, ochrana a obnova památek včetně sakrálních staveb, opevnění, historických urbanistických a technických komplexů, kulturních objektů, rázu kulturní krajiny, rozvoj cyklistických tras a stezek, hipostezek, turistických a lyžařských stezek a tras, další doprovodné infrastruktury CR a zlepšení vybavenosti pro volnočasové aktivity.
- Podpora rozvoje služeb cestovního ruchu (např. výstavba a vybavení vhodných objektů pro poskytování služeb v cestovním ruchu, zřizování a činnost turistických informačních center, činnost organizací CR, tvorba nových produktů cestovního ruchu a jejich propagace, propagace přírodních hodnot a kulturního dědictví včetně možnosti propagace mimo podporované území, zavádění a využívání ICT v CR, podpora destinačního managementu).

➤ **2.3 Podpora spolupráce v oblasti vzdělávání.**

- Podpora spolupráce v oblasti vzdělávání, v přípravě na zaměstnání a celoživotním učení (včetně zlepšení jazykových a odborných kompetencí, zvyšování kvalifikací a dovedností).

III. prioritní osa - Podpora spolupráce místních společenství¹⁰⁹

Hlavní cíl:

- Rozvoj partnerské spolupráce místních komunit a institucí česko-polské příhraniční oblasti.

Specifické cíle:

- Posilování přeshraničních vazeb institucí poskytujících veřejné služby,
- Posilování přeshraničních vazeb obyvatelstva,

---

¹⁰⁹ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 42-46.

- Stimulace rozvoje místního společenství prostřednictvím podpory aktivit lokálních aktérů – Fond mikroprojektů.

Alokace:

- **26 %** celkové finanční alokace programu.

Oblasti podpory:

- **3.1 Územní spolupráce veřejných institucí,**
  - Podpora systémové a programové spolupráce (např. spolupráce územních samospráv, jimi zřízených organizací, NGO a subjektů poskytujících veřejné služby, přeshraniční spolupráce při rozvoji území, společné rozvojové koncepce), včetně podpory nezbytné doprovodné infrastruktury pro realizaci těchto projektů.
- **3.2 Podpora společenských, kulturních a volnočasových aktivit,**
  - Podpora společných kulturních a společenských projektů (živá kultura, výstavy, volnočasové aktivity, společné akce pro obyvatele v pohraničí, obnova tradic), včetně podpory nezbytné doprovodné infrastruktury pro realizaci těchto projektů.
- **3.3 Fond mikroprojektů.**
  - Posilování přeshraničních vazeb obyvatel a institucí poskytujících veřejné statky a služby realizací nejmenších projektů Programu (viz. kapitola 3.3.4).

Společné znaky předešlých prioritních os:

Vhodní žadatelé pro všechny tři předešlé prioritní osy:

- územní samosprávné celky na všech úrovních,
- organizace zřizované nebo založené státem, kraji/vojvodstvími či obcemi (za účelem poskytování veřejných služeb),
- nestátní neziskové organizace,
- hospodářské komory,
- vysoké školy, jiné vzdělávací a výzkumné instituce,
- jiné subjekty neziskového charakteru (např. kulturní, vzdělávací a církevní instituce),

- euroregiony.

Žadatel může pocházet z oblasti mimo podporované území, má-li oprávnění v podporovaném území působit.

IV. prioritní osa - Technická pomoc¹¹⁰

Hlavní cíl:

- Podpora efektivní realizace Programu.

Specifické cíle:

- Zajištění účinného řízení a implementace Programu a podpor propagačních a informačních aktivit týkajících se Programu.

Alokace:

- **6 %** celkové finanční alokace programu.

Bez dělení na prioritní osy, obsahuje následující oblasti podpory:

- Fungování JTS Programu a jeho náklady.
- Podpora pro instituce zapojené do řízení a implementace programu.
- Obsluha a přizpůsobení systému pro zpracování projektových žádostí a monitorovacího systému MONIT (informačního systému pro sběr dat a informací o průběhu Programu) požadavkům programovacího období (2007-13).
- Příprava analýz, průzkumů, evaluací, posudků nezbytných pro realizaci Programu a příprava zpráv pro EK.
- Zajištění poradenství expertů.
- Další projekty v oblasti řízení a implementace Programu spojené s hodnocením projektů, prováděním kontrol, organizací práce a zasedání Monitorovacího výboru (MV).
- Podpora informačních a propagačních aktivit např. zveřejňováním informací o Programu přeshraniční spolupráce, průběhu implementace (internetové stránky obsahují základní programové dokumenty, aktuální informace o realizaci Programu, prezentace modelových a pilotních

---

¹¹⁰ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 46-48.

projektů, kontakt se sdělovacími prostředky, publikace atd.), poskytováním nezbytných informací a podpory žadatelům.

- Pořádání školení/seminářů pro potenciální žadatele ze všech podporovaných oblastí v rámci Programu instituce zapojené do realizace programu, informační setkání/konference týkající se Programu a jeho výsledků a další projekty spojené s propagací Programu.
- Informační aktivity v oblasti řízení, monitorování, hodnocení Programu.
- Příprava, distribuce informačních materiálů týkajících se Programu a projektů realizovaných v jeho rámci (např. brožury, bulletiny, letáky, CD), směrnic pro žadatele a příjemce Programu.

Oprávnění žadatelé:

- řídicí orgán,
- národní orgán,
- společný technický sekretariát,
- regionální subjekty (kraje – krajské úřady, vojvodství – maršákovské úřady),
- kontroloři,
- další organizace zapojené do řízení implementace programu.

3.3.3 Implementační struktura

OPPS ČR-PL je administrován následujícími orgány¹¹¹:

- **Řídicí orgán,**
  - Ministerstvo pro místní rozvoj ČR,
- **Certifikační orgán,**
  - Ministerstvo financí ČR,
- **Auditní orgán,**
  - Ministerstvo financí ČR,
- **Kontroloři,**
  - Centrum pro regionální rozvoj ČR (česká strana),
  - Vojevodové – Dolnoslezský, Slezský a Opolský (polská strana),
- **Společný technický sekretariát,**
  - Centrum pro regionální rozvoj ČR.

---

¹¹¹ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 65-70.

3.3.4 Finanční rámec programu

Pro projekty v rámci OPPS ČR – PL je pro programové období 2007 – 2013 stanoveno závazné rozdělení podílů spolufinancování na celkových způsobilých výdajích¹¹².

Způsobilé výdaje obecně představují takové výdaje, které jsou přiměřené (musí odpovídat cenám v místě a čase obvyklým) a být vynaloženy s následujícími principy¹¹³:

- hospodárnosti (minimalizace výdajů při respektování cílů projektu),
- účelnosti (přímá vazba na projekt a nezbytnost pro realizaci projektu),
- efektivnosti (maximalizace poměru mezi výstupy a vstupy projektu).

Dalším důležitým obecným pravidlem je požadavek, aby dané výdaje byly nezbytné pro realizaci projektu a naplnění jeho cílů¹¹⁴.

V tabulce číslo 3.2 je k dispozici rozdělení podílů spolufinancování způsobilých veřejných výdajů u projektů v rámci OPPS ČR – PL. Výčet hlavních nezpůsobilých výdajů je uveden v příloze 6.

Tabulka č. 3.2: Závazné rozdělení podílů spolufinancování OPPS ČR - PL

Zdroje financování	Podíl na celkových způsobilých veřejných výdajích	Z toho
ERDF	max. 85 %	
Veřejné prostředky (národní veřejné zdroje)	min. 15 %	max. 5 % zdrojů státního rozpočtu ČR (pouze v případě českých partnerů)

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2011

Spolufinancování z ERDF je tedy možné do maximální výše 85% způsobilých veřejných výdajů projektu. **Minimální výše podpory z ERDF musí být větší než 30 000 EUR.** O podporu na projekty menšího rozsahu je možno žádat v rámci fondů mikroprojektů (viz kapitola 3.3.5). **Maximální výše podpory z ERDF není určena**¹¹⁵.

V případě, že vlastní prostředky partnera jsou považovány za soukromé, mění se také výpočet podpory z ERDF. V tomto případě partner projektu financuje z vlastních zdrojů min. 10%

¹¹² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013.: Příručka pro žadatele [online]. Cz-pl.eu, 2013[cit. 3.3.2013]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/programovy-dokument.html>, s. 89.

¹¹³TAUER, Vladimír, Helena ZEMÁNKOVÁ a Jana ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU*. Brno: Computer Press, a. s., 2009. s. 69. ISBN 978-80-251-2649-3.

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 38, s. 89-91.

celkových způsobilých výdajů projektu. Zbývajících 90% celkových způsobilých výdajů projektu pak partner získá formou z OPPS ČR – PL (poměr 85% ERDF a 15% státní rozpočet ČR)¹¹⁶.

Podpora poskytnutá z OPPS ČR – PL je vždy vyplácená zpětně. Pokud bude projekt vybrán k financování z ERDF, musí partneři nejprve zajistit sami pokrytí nákladů projektu v celé výši¹¹⁷.

3.3.5 Hodnocení realizace programu

V OPPS ČR – PL bylo k **31. 3. 2013** podáno **644 žádostí** o celkové výši **455,4 mil. EUR**, což představuje více než **207,5 % celkové alokace OP**. ŘO vydal 252 **Rozhodnutí/Smluv o poskytnutí dotace** v hodnotě přes **216, 6 mil. EUR**, což představuje téměř **98,7 %** celkové alokace OPPS ČR – PL¹¹⁸.

Údaje o objemu **proplacených prostředků** na účty příjemců a objemu **certifikovaných výdajů** se k datu 31. 3. 2013 významně přiblížily **2/3** celkové alokace na programové období 2007-2013 a dosáhly přibližné hodnoty 141,0 mil. EUR¹¹⁹.

Kompletní údaje o stavu čerpání finančních prostředků OPPS ČR – PL jsou uvedeny v příloze číslo 7.

3.3.6 Fond mikroprojektů

V rámci oblasti podpory 3.3 je realizován *Fond mikroprojektů*, který je administrován orgány 6 euroregionů - Nisa, Glacensis, Praděd, Silesia, Těšínské Slezsko a Beskydy. Pro společný Fond mikroprojektů je v programu určeno přes 43 milionů EUR. Do Fondu mikroprojektů patří **menší projekty** spolupráce místních společenství, které požadují příspěvek z ERDF od **2 000 do 30 000 EUR**, při max. velikosti projektu do 60 000 EUR. Projekty s vyšším požadavkem na příspěvek z ERDF musí žádat o podporu v rámci jiných výše uvedených

---

¹¹⁶ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 38, s. 89-91.

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ MINISTERSTVO PROMÍSTNÍ ROZVOJ: *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondů soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007 – 2013* [online]. *Strukturní-fondy.cz, 2013* [cit. 4. 5. 2013]. Dostupné z: http://www.strukturni-fondy.cz/getmedia/5c69c52b-3918-4162-aaa3-eda303ddd851/MMZ_2013_03.pdf, s. 132.

¹¹⁹ MINISTERSTVO PROMÍSTNÍ ROZVOJ. [online], ref. 118, s. 51.

prioritních os a oblastí podpory než 3.3. Tematické zaměření projektů je stejné jako u ostatních oblastí podpory v programu¹²⁰.

Financování mikroprojektů funguje zpětně stejně jako všechny podpory z OPPS ČR –PL (viz kapitola 3.3.4). Podíl spolufinancování z ERDF na způsobilých výdajích je následující¹²¹:

- česká strana,
  - max. 85% z ERDF,
  - min. 15% z vlastních zdrojů,
- polská strana,
  - max. 85% z ERDF,
  - max. 10% ze SR,
  - min. 5% z vlastních zdrojů žadatele.

---

¹²⁰ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. Fond mikroprojektů [online]. Cz-pl.eu, 2013 [cit. 15.4.2013]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/fond-mikroprojektu.html>

¹²¹ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 38, s. 132.

3.4 Řízení projektů OPPS ČR – PL

V této kapitole jsou popsány jednotlivé etapy řízení projektů v rámci OPPS ČR – PL. Jedná se pouze o průřez všech činností, které jsou detailně rozepsány v Příručce pro žadatele a Příručce pro příjemce dotace OPPS ČR – PL. Účel této kapitoly je přiblížit postup vedoucí k získání dotace z OPPS ČR – PL, z toho důvodu zde nejsou uvedeny některé fáze obecného řízení projektů.

3.4.1 Projektový záměr

Nejprve je ideální provést **důkladnou analýzu** dané problematiky a území týkajícího se projektu. Nejdůležitějším bodem této fáze je **najít shodu mezi projektovým záměrem a konkrétní oblastí podpory** OPPS ČR - PL. V této fázi je nutné **formulovat cíle projektového záměru**. V rámci OPPS ČR – PL musí mít realizace projektu **přeshraniční dopad** a naplňovat **prvky přeshraniční spolupráce**. Daný projekt je vhodné konzultovat s kompetentním orgánem, což jsou v případě OPPS ČR – PL následující orgány¹²²:

- Společný technický sekretariát (JTS) se sídlem při Centru pro regionální rozvoj ČR v Olomouci,
- krajské úřady v ČR,
- maršákovské úřady v PL.

3.4.2 Žádost o dotaci a její hodnocení

Po konzultaci projektového záměru je čas přistoupit ke **zpracování projektové žádosti**. V rámci OPPS ČR – PL se projektová žádost zpracovává elektronicky v systému *Benefit7* a to dvojjazyčně (česky a polsky)¹²³. Žádost je předkládána **vedoucím partnerem projektu** a to na JTS, v případě mikroprojektů na příslušný úřad Euroregionu. Projektové žádosti jsou přijímány průběžně (u mikroprojektů výzvoový systém). Žádostí jsou projednávány na zasedáních Monitorovacího výboru OPPS ČR – PL (MV)¹²⁴. U projektů se hodnotí **věcná kvalita, přeshraniční dopad a přeshraniční spolupráce**¹²⁵. Nejpozději 3 týdny po rozhodnutí MV jsou žadatelé obeznámeni písemnou formou o schválení či neschválení žádosti o dotaci¹²⁶.

¹²²CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 2, s. 69-70.

¹²³CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 38, s. 117.

¹²⁴Tamtéž, s. 117.

¹²⁵Tamtéž, s. 123 – 124.

¹²⁶Tamtéž, s. 125.

3.4.3 Právní navázání prostředků

V případě schválení žádosti o dotaci MV vydává Řídící orgán (ŘO) tzv. rozhodnutí ministra pro místní rozvoj, které je vydáváno jak pro prostředky ERDF, tak také pro prostředky ze státního rozpočtu. Následně se přistupuje k předběžné kontrole projektu, jejímž cílem je na místě ověřit, zda jsou splněny předpoklady pro poskytnutí dotace na konkrétní projekt. Po úspěšném absolvování kontroly zasílá Společný technický orgán informace vedoucímu partnerovi projektu o dalším postupu směřujícím k uzavření stvrzujícího dokumentu. Pro vedoucí partnery z České republiky slouží jako dokument stvrzující právní navázání prostředků **Rozhodnutí o poskytnutí dotace**, pro vedoucí partnery z Polska potom **Smlouva o projektu**. V obou případech musí stvrzující dokument podepsat vedoucí partner projektu a ŘO¹²⁷.

3.4.4 Realizace projektu

Realizace projektu musí probíhat podle podmínek stanovených v rozhodnutí/smlouvě, v této fázi z **vlastních prostředků příjemce** a na zodpovědnost vedoucího partnera projektu. Fáze realizace projektu zahrnuje celou škálu činností, které jsou podrobně rozepsány v Příručce pro příjemce dotace OPPS ČR – PL. V rámci činností realizace projektu je nutné upozornit na výběry dodavatelů a veřejné zakázky, které mají odlišné pravidla v České republice a Polsku¹²⁸.

3.4.5 Monitorování realizace projektu

Všichni partneři projektu jsou povinni předávat průběžné informace o postupu realizace projektu příslušnému Kontrolorovi. Tyto informace se týkají jak věcné tak finanční oblasti realizace projektu. Informace o věcné části realizace projektu jsou předávány prostřednictvím **monitorovacích zpráv**, informace o finanční části prostřednictvím předložení **proplacených výdajů**. Monitorování i kontrola projektu probíhá jak na úrovni celého projektu, tak na úrovni jednotlivých partnerů¹²⁹.

---

¹²⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013.: *Příručka pro příjemce dotace* [online]. Cz-pl.eu, 2013[cit. 3.3.2013]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/prirucka-pro-prijemce-dotace.html>, s. 11-14.

¹²⁸ Tamtéž, s. 15-26.

¹²⁹ Tamtéž, s. 38.

3.4.6 Proplácení podpory

Finanční příspěvek z ERDF je vedoucímu partnerovi proplácen průběžně, ale vždy až na základě Žádosti o platbu za projekt, která je ověřena příslušným Kontrolorem. Příspěvek z ERDF je vždy vyplácen v EUR.

Vedoucí partner odesílá Žádost o platbu Kontrolorovi, který ji po schválení přeposílá ŘO. Vedoucí partner obdrží platbu na svůj účet do 35 pracovních dnů od obdržení Žádosti o platbu na ŘO¹³⁰.

3.4.7 Zajištění udržitelnosti projektu

U projektů, jejichž výsledky mají dlouhodobý charakter, musí partneři zajistit, že výsledky projektu budou udrženy minimálně po dobu pěti let od ukončení fyzické realizace projektu. Za projekty, které mají dlouhodobý charakter, jsou považovány všechny infrastrukturní projekty a dále projekty, které se netýkají infrastruktury, ale jejich cílem je dlouhodobé využívání výstupů projektu. Pokud je cílem projektu vytvoření pracovních míst, tato pracovní místa musí být také udržena minimálně po dobu pěti let od ukončení realizace projektu¹³¹.

3.4.8 Publicita projektu

Všichni partneři jsou povinni dostatečně zviditelňovat zapojení evropských prostředků do realizace projektu. **Pravidla pro propagaci** projektů se řídí Prováděcím nařízením, které je dále rozvedeno v *Příručce pro příjemce dotace OPPS ČR – PL*¹³².

---

¹³⁰ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 52, s. 11 - 14.

¹³¹ CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 52, s. 26.

¹³² CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. [online], ref. 52, s. 26.

4 Realizace česko-polské přeshraniční spolupráce v praxi na příkladu konkrétního projektu

V této kapitole bakalářské práce je představen projekt s názvem *Posílení akceschopnosti JSDH¹³³ při povodních*, který byl realizován v rámci **OPPS ČR - PL** v programovém období **2007 – 2013**. Podoba této kapitoly je do značné míry ovlivněna dostupností informací o projektu. **Primárním zdrojem** pro zpracování této kapitoly je *Standardní formulář žádosti o spolufinancování z OPPS ČR – PL 2007 – 2013¹³⁴*, řada doplňujících informací však vychází z rozhovoru se zaměstnanci Magistrátu města Opavy, kteří se z titulu vedoucího partnera na projektu podíleli.

4.1 Základní informace o projektovém záměru

Základní informace o projektovém záměru jsou přehledně uvedeny v tabulce číslo 4.1.

Tabulka č. 4.1: Základní informace o projektovém záměru

Název projektu	Posílení akceschopnosti JSDH při povodních
Partneři projektu	Statutární město Opava (vedoucí partner, CZ), obec Branice (PL), obec Brumovice (CZ), obec Holasovice (CZ).
Lokalizace projektu	Územní jednotky NUTS III Moravskoslezský kraj (CZ080) a Opolský podregion (PL520). Přesné místa fyzické realizace projektu jsou Opava, Brumovice, Holasovice a Branice.
Typ projektu	Projekt zaměřený na prevenci rizik.
Prioritní osa	Posilování dostupnosti, ochrana ŽP a prevence rizik (22.1).
Oblast podpory	Prevence rizik (22.1.3).
Časový rámec fyzické realizace projektu	06.2009 – 09.2012
Rozpočet projektu	2 169 588 EUR
Podíly výdajů	CZ část – 76,38 % PL část – 23,62 %

Zdroj: STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, 2008, 2012; vlastní úprava

¹³³ Jednotka sboru dobrovolných hasičů.

¹³⁴ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. *Standardní formulář žádosti o spolufinancování z Operačního programu přeshraniční spolupráce 2007 - 2013 Česká republika – Polská republika. Projekt Posílení akceschopnosti JSDH při povodních*. Interní materiál, 2008, s. 64.

4.1.1 Zdůvodnění a popis realizace projektu

Projekt řeší **protipovodňovou ochranu příhraničního území podél řeky Opavy**. Na české straně se jedná o území Statutárního města Opavy a obcí Brumovice a Holasovice, na polské straně o přilehlé území jednotlivých částí (vsí) střediskové obce (gminy) Branice. Události, spojené s řešením přívalových povodní na území Moravskoslezského kraje v příhraniční oblasti s Polskou republikou v povodí řeky Opavy znovu prokázaly nutnost dovybavení jednotek sboru dobrovolných hasičů speciální technikou a rekonstrukce hasičských zbrojnic jako zázemí nejen pro zasahující jednotky, ale také pro evakuované obyvatelstvo. Potvrdila se skutečnost, že součástí projektu je i společné závěrečné setkání za účelem seznámení s výstupy projektu a zpracování plánu pravidelných společných cvičení. Vzrůstající četnost mimořádných událostí a zejména pak rozsáhlost mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy, převážně povodněmi, větrnou smrští, sněhovou kalamitou a také neustálá hrozba teroristických akcí, mohou způsobit velké ohrožení rozsáhlých území a velkého počtu obyvatel. Důležitá je vzájemná spolupráce a součinnost s polskou stranou. Při likvidaci mimořádných událostí a ochraně obyvatel se vyžaduje nejen nasazení všech dostupných sil a prostředků obou stran hranice. Nové vybavení JSDH novou požární technikou rozšíří operačně-taktické možnosti. Rovněž rekonstruované hasičské zbrojnice zajistí možnost soustředění a kvalitní zázemí nejen pro hasiče, ale i pro evakuované osoby. Nedostatek této techniky ve vybavení JSDH pak generuje nutnost jejího přesunu z jiných krajů a vojvodství, což vzhledem k charakteru povodní příhraniční oblasti, eliminuje její účinné nasazení¹³⁵.

4.1.2 Cíle projektu

Hlavním cílem projektu je zajistit nezbytné technické prostředky v návaznosti na stávající prostředky provozované na české a polské straně, zajistit jejich stejnou úroveň u všech partnerů a zajistit podmínky k jejich nasazení při řešení mimořádných událostí – zejména povodňových stavů. V oblasti prevence a omezení rizik realizace projektu zabezpečí: záchranu, případně evakuaci osob z území postiženého povodní, zjištění základních životních potřeb osob postižených povodní¹³⁶.

---

¹³⁵ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. *Standardní formulář žádosti o spolufinancování z Operačního programu přeshraniční spolupráce 2007 - 2013 Česká republika – Polská republika. Projekt Posílení akceschopnosti JSDH při povodních*. Interní materiál, 2008, s. 12

¹³⁶ Tamtéž.

Specifickým cílem projektu je rekonstrukce hasičských zbrojnic, pořízení speciální hasičské techniky a speciálního povodňového příslušenství pro městské části Opavy (Vávrovice, Palhanec, Malé Hoštice), obce Brumovice a Holasovice a gminu Branice¹³⁷.

4.1.3 Vazba projektu na specifické programové dokumenty

Projekt je v souladu s **OPPS ČR - PL**, prioritní osa I. Posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik, oblast podpory 1. Prevence rizik. Projekt přímo naplňuje aktivitu: podpora rozvoj záchranných služeb, předcházení environmentálním a technologickým rizikům¹³⁸.

Projekt má také vazby na následující programové dokumenty¹³⁹:

- Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Města Opavy pro období 2007- 2010, prioritní oblast infrastruktura, opatření I.3.5 Protipovodňová opatření,
- Krizové řízení v oblasti ŽP Programu rozvoje MSK, opatření 5.5,
- Strategie rozvoje Wojvodství Opolského přijatou usnesením Zastupitelstva Wojvodství Opolského č. XXXIX/350/2005 ze dne 11. října 2005, opatření VII.8. Rozvoj přeshraniční a meziregionální spolupráce.

4.1.4 Cílové skupiny a dopad projektu

Na české straně má projekt dopad na obyvatele Statutárního města Opavy, obcí Holasovic a Brumovic o celkovém počtu 62 240 obyvatel. Na polské straně má projekt dopad na obyvatele gminy Branice o celkovém počtu 7 800 obyvatel a dalších cca 50 000 obyvatel sousedních obcí. Poptávka po službách projektu vzniká zejména při povodňovém ohrožení a jiných mimořádných událostech. Pořízením nové hasičské techniky a speciálního povodňového příslušenství a prostředí (likvidace povodní, odstranění jejich následků) případně záchranou zdraví a života (při povodňových stavech). Speciální povodňové příslušenství bude napomáhat v případě evakuace zaplavené oblasti a přepravovat osoby v daleko kratším čase a větším počtu¹⁴⁰.

---

¹³⁷ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 135, s. 13.

¹³⁸ Tamtéž, s. 18.

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 135, s. 13.

4.1.5 Přeshraniční dopad a spolupráce

Příspěvek projektu k rozvoji přeshraničních kontaktů

Realizace projektu přispěje k upevnění a rozvoji stávajících kontaktů mezi městem Opava, gminou Branice a obcemi Holasovice, Brumovice a jimi zřizovanými jednotkami sboru dobrovolných hasičů. Projekt zlepší stav příhraniční infrastruktury a posílí již fungující socioekonomické vazby v příhraničním regionu¹⁴¹.

Dopad aktivit a výsledků projektu na česko-polské příhraničí

Jednotlivé aktivity v rámci projektu upevní stávající spolupráci mezi městy, obcemi a jejich obyvateli. Bude posílena připravenost českých a polských měst a obcí na mimořádné události, zajistí ochranu cílových skupin a prevenci proti povodním. Odstraněním překážky v podobě neprůchodné státní hranice je položen základ příhraničního záchranného integrovaného systému. Realizací tohoto projektu bude položen základ k jeho vybudování na území města Opavy, regionu Opavsko západ a Branicka¹⁴².

Příspěvek projektu ke zlepšení životních podmínek ve společném pohraničí a posílení společného hospodářského území

Projekt modernizuje příhraniční infrastrukturu a prohloubí spolupráci mezi hasičskými jednotkami (společná námětová cvičení). Realizace projektu proběhne na území, kde je státní hranice tvořena řekou Opavou. Důraz je kladen na přeshraniční ochraně proti živelným událostem, zejména povodním. Podle nově připravované česko-polské smlouvy o údržbě hraničních mostů se na území všech partnerů projektu nachází hraniční mosty, které mají sloužit mj. pro přejezd záchranných vozidel a techniky¹⁴³.

Společná příprava

Společná příprava na realizaci projektu již probíhá od srpna roku 2007. V pravidelných měsíčních intervalech se konala pracovní jednání za účasti vedoucího partnera, českých a polských partnerů, Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje a zástupců jednotlivých JSDH. Na jednáních byly postupně zadávány a plněny tyto úkoly¹⁴⁴:

---

¹⁴¹ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 135, s. 27.

¹⁴² Tamtéž.

¹⁴³ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 135, s. 28.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 29.

- vypracování projektových dokumentací na stavebně-technické úpravy hasičských zbrojnic, včetně příslušných stavebních povolení,
- vypracování technické specifikace hasičských vozidel a speciálního povodňového příslušenství,
- zajištění podkladů pro podání žádosti o dotaci,
- společná tvorba rozpočtu projektu,
- schválení dohody o spolupráci na projektu v zastupitelstvech měst a obcí, včetně financování projektu.

Vedoucí partner vyplňoval žádost o dotaci s partnery.

Společná realizace

Jednotlivé aktivity jsou jak na české, tak i na polské straně obsahově a časově propojeny. Harmonogram přípravy a realizace projektu je shodný¹⁴⁵.

Společný personál

Projekt je personálně a organizačně zabezpečen. Společný personál bude organizovat jednotlivá výběrová řízení, bude uskutečňovat všechny úkony spojené s realizací projektu. Jednou měsíčně budou probíhat společná pracovní jednání. Odborní poradci u pořizované techniky a speciálního povodňového příslušenství budou zástupci *Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje* a *Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Opolu*. Za výběrová řízení budou odpovědni jednotliví partneři, stejně jako za realizaci příslušné části projektu¹⁴⁶.

Společné financování

Společné financování projektu je zajištěno. Vedoucí partner se bude podílet 10 % uznatelných nákladů, čeští a polský partner ve výši 15% uznatelných nákladů. Podrobně je společné financování uvedeno v kapitolách výdaje projektu a zdroje financování¹⁴⁷.

---

¹⁴⁵ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 135, s. 29.

¹⁴⁶ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 135, s. 28.

¹⁴⁷ Tamtéž.

4.2 Popis aktivit projektu

4.2.1 Příprava projektu

Myšlenka projektu se zrodila v budově Magistrátu města Opavy, konkrétně v prostorách Odboru rozvoje města a strategického plánování, který zašitoval statutární město Opava v rámci všech funkcí vyplývajících z pozice vedoucího partnera projektu. Jako inspirace projektového záměru posloužily již realizované podobné projekty v rámci OPPS ČR – PL v letech 2007 a 2008 ale také vzpomínka na ničivé povodně z roku 1997. Myšlenka přeshraničního projektu nahlížel fakt, že řeka Opava v daném území kopíruje česko-polskou státní hranici. Pro realizaci projektu bylo nutné oslovit potenciální partnery, resp. obce, v jejichž administrativních hranicích se nachází záplavové území řeky Opavy v dané oblasti. Důraz musel být kladen také na jisté přeshraniční vyvážení partnerů, zatímco podle administrativního členění České republiky spadá záplavové území řeky Opavy v dané říční délce mezi obce Úvalno, Brumovice, Holasovice a Statutární město Opava, na polské straně je to díky polskému administrativnímu členění jen gmina Branice, v rámci jejichž administrativních hranic leží veškeré další sídlení struktury kolem řeky v dané délce. Ve finálním rozhodnutí byly Statutárním městem Opava za účelem spolupráce na projektu osloveny obce Brumovice, Holasovice a Branice. Všechny oslovené obce vyjádřily zájem stát se partnery projektu¹⁴⁸.

Na **žádosti o dotaci a povinných dokumentech** se začalo pracovat v říjnu roku 2008. V rámci OPPS ČR – PL není povinností přikládat k žádosti o dotaci studii proveditelnosti, což výrazně ulehčilo přípravnou fázi projektu. Kromě různých forem formálních prohlášení a dohod partnerů byly v přílohách projektové žádosti zahrnuty projektové dokumentace týkající se rekonstrukce hasičských zbrojnic. Žádost byla finálně podaná v prosinci roku 2008 na Společný technický sekretariát v Olomouci. Schválení žádosti proběhlo v květnu roku 2009 a to jak ze strany JTS v Olomouci tak MMR ČR.¹⁴⁹

4.2.2 Realizace projektu

Fyzická realizace projektu byla zahájena v červnu roku 2009. V následující tabulce číslo 4.2 jsou jednotlivé termíny dodání hasičské techniky a kolaudace zrekonstruovaných hasičských zbrojnic.

---

¹⁴⁸ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. *Dokumentace k projektu Posílení akceschopnosti JSDH při povodních*. Interní materiál, 2012.

¹⁴⁹ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 148.

Tabulka č. 4.2: Termíny dodávek a kolaudací výstupů projektu

Výstupy projektu	Datum dodání/kolaudace
Statutární město Opava	
Hasičské zbrojnice: rekonstrukce budov	24. říjen 2010
Hasičské vozy	7. duben 2010
Povodňové příslušenství (elektrocentrála, kalové čerpadlo, člun, povodňové obleky)	7. duben 2010
Holasovice	
Hasičské zbrojnice: rekonstrukce budov	13. září 2010
Hasičské vozy	1. květen 2010
Povodňové příslušenství (elektrocentrála, kalové čerpadlo, člun, povodňové obleky)	1. květen 2010
Brumovice	
Hasičské zbrojnice: rekonstrukce budov	10. říjen 2010
Hasičské vozy	15. leden 2010
Povodňové příslušenství (elektrocentrála, kalové čerpadlo, člun, povodňové obleky)	15. leden 2010
Branice	
Hasičské vozy	1. květen 2010
Lodě	1. květen 2010

Zdroj: STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, 2012; vlastní úprava

V rámci fyzické realizace projektu byly veškeré výstupy projektu pojištěny. Podstatnou změnou v průběhu realizační fáze projektu bylo její **prodloužení o čtyři měsíce** oproti původnímu plánovanému termínu ukončení v květnu 2012. Zmíněné prodloužení bylo zapříčiněno vícepracemi na hasičských zbrojnicích v Brumovicích a Holasovicích. Vícepráce byly ve finále uhrazeny z uspořené prostředky ostatních partnerů. Přesun finančních prostředků na úrovni partnerů vyžadoval schválení ze strany řídicího orgánu. Řídicí orgán s přesunem souhlasil, ale celá operace si vyžádala zmíněné prodloužení realizační fáze projektu¹⁵⁰.

¹⁵⁰ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 148.

4.2.3 Udržitelnost projektu

Na úrovni všech partnerů projektu je institucionální udržitelnost projektu zajištěna. Jednotky sboru dobrovolných hasičů jsou spravovány danými partnery, kteří garantují výkon jejich poslání, a to ochrany lidských životů, zdraví a majetku obyvatel před požáry či poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech, např. povodních¹⁵¹.

V prvních pěti letech udržitelnosti projektu musí být garantováno zachování pořízeného majetku a také měkké aktivity projektu. Měkkými aktivitami projektu se rozumí společná cvičení dobrovolných hasičů z dotčených obcí. První takovéto cvičení proběhlo 22. září na Stříbrném jezeře v Opavě a to jak za účasti dotčených dobrovolných hasičů tak profesionálních hasičů z jednotky *Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje*. Ve fázi udržitelnosti je zapotřebí vyhotovit pět monitorovacích zpráv, které budou hodnotit jednotlivé aktivity zpětně za každý rok fáze udržitelnosti¹⁵².

4.3 Harmonogram projektu

Průběh projektu je pro účely této práce rozdělen do tří fází. V každé fázi jsou rozepsány základní milníky projektu¹⁵³.

Přípravná fáze:

- **říjen 2008** - začátek přípravy žádosti a povinné dokumentace,
- **prosinec 2008** – podání žádosti o dotaci,
- **květen 2009** – schválení dotace JTS v Olomouci a MMR odborem evropské územní spolupráce.

Realizační fáze:

- **červen 2009** – termín zahájení fyzické realizace projektu,
- **duben a květen 2010** – dodání hasičské techniky,
- **září a říjen 2010** – kolaudace hasičských zbrojnic,
- **září 2012** – ukončení realizační fáze.

---

¹⁵¹ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 148.

¹⁵² Tamtéž.

¹⁵³ Tamtéž.

Fáze udržitelnosti:

- **září 2012** – první společné cvičení hasičských jednotek,
- každoroční plán společných cvičení,
- **září 2017** ukončení fáze udržitelnosti.

4.4 Ukazatele projektu

Výstupy projektu se měří jak na úrovni celého projektu, tak na úrovni partnerů. Na úrovni celého projektu je výstup projektu měřen za pomoci indikátoru **počet zařízení na rozvoj záchranných systémů a odstraňování následku katastrof** s výchozí hodnotou 0 a cílovou hodnotou 4¹⁵⁴.

Výstupy projektu na úrovni partnerů jsou vyznačeny v tabulce číslo 4.3.

Tabulka č. 4.3: Výstupy projektu na úrovni partnerů

Výstupy projektu	Výchozí hodnota	Plánovaná hodnota
Statutární město Opava		
Počet zařízení na rozvoj záchranných systémů a odstraňování následků katastrof	0	1
Hasičské zbrojnice: rekonstrukce budov	0	2
Hasičské vozy	0	3
Povodňové příslušenství (elektrocentrála, kalové čerpadlo, člun, povodňové obleky)	0	3
Holasovice		
Počet zařízení na rozvoj záchranných systémů a odstraňování následků katastrof	0	1
Hasičské zbrojnice: rekonstrukce budov	0	1
Hasičské vozy	0	1
Povodňové příslušenství (elektrocentrála, kalové čerpadlo, člun, povodňové obleky)	0	1
Brumovice		
Počet zařízení na rozvoj záchranných systémů a odstraňování následků katastrof	0	1
Hasičské zbrojnice: rekonstrukce budov	0	1
Hasičské vozy	0	1
Povodňové příslušenství (elektrocentrála, kalové čerpadlo, člun, povodňové obleky)	0	1
Branice		
Počet zařízení na rozvoj záchranných systémů a odstraňování následků katastrof	0	1
Hasičské vozy	0	3
Lodě	0	3

Zdroj: STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, 2008; vlastní úprava

¹⁵⁴ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 135, s. 21-23.

4.5 Rozpočet projektu a zdroje financování

V úvodu této kapitoly je nutné zmínit fakt, že celý rozpočet projektu je sestaven a veden v Eurech. V rámci programu OPPS ČR – PL neexistují průběžné platby, celý projekt tak byl nejprve financován z vlastních prostředků partnerů. Každý z partnerů měl k účelu financování projektu zřízen účet vedený v Eurech. Platba z ERDF a státního rozpočtu byla uskutečněna ex post. Celkové výdaje za celý projekt představují **2 169 588, 00 EUR** z toho 100 % tvoří způsobilé výdaje. Z celkových způsobilých výdajů bylo 99,82 % určeno na investice a 0,18 % na publicitu. V rozpočtech na úrovni všech partnerů je zahrnuta DPH. V tabulce číslo 4.4 jsou uvedeny plánované výdaje na úrovni všech partnerů a předpokládané zdroje krytí. V tabulce číslo 4.5 potom skutečné příspěvky z ERDF a státního rozpočtu. K dispozici jsou také procentuální změny oproti plánu¹⁵⁵.

Tabulka č. 4.4: Plánované celkové výdaje a zdroje krytí

Partneři	Celkové výdaje		ERDF		Státní rozpočty		Obecní rozpočty	
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%
Opava	821 060,00	100,00	697 901,00	85,00	41 053,00	5,00	82 106,00	10,00
Holasovice	290 100,00	100,00	232 080,00	80,00	14 505,00	5,00	43 515,00	15,00
Brumovice	545 980,00	100,00	436 784,00	80,00	27 299,00	5,00	81 897,00	15,00
Branice	512 448,00	100,00	435 580,00	85,00	0,00	0,00	76 868,00	15,00
celkem	2 169 588,00	100,00	1 802 345,00	83,07	82 857,00	3,82	284 386,00	13,11

Zdroj: STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, 2008; vlastní úprava

Tabulka č. 4.5: Skutečné příspěvky ze státního rozpočtu a ERDF

Partneři	Skutečné příspěvky			
	ERDF		Státní rozpočet	
	EUR	Změna v %	EUR	Změna v %
Opava	619 118,20	-11,29	36 418,72	-11,29
Holasovice	250 496,81	7,94	15 657,57	7,95
Brumovice	492 506,53	12,76	30 782,02	12,76
Branice	428 940,88	-1,52	0,00	0
celkem	1 791 062,42	-0,63	82 858,31	0,00

Zdroj: STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, 2012; vlastní úprava

¹⁵⁵STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 135, s. 31-38.

4.6 Publicita projektu

O zahájení, průběhu a ukončení projektu byli občané dotčených obcí a města informováni pomocí **místních a regionálních medií a na internetových stránkách obcí**. Reklama byla umístěna na nových hasičských vozech. K zajištění publicity dále slouží pamětní desky, které jsou osazeny na zrekonstruovaných hasičských zbrojnicích. V průběhu realizací stavebních úprav jednotlivých hasičských zbrojnic byly umístěny billboardy s informacemi o názvu akce a jejím spolufinancování z OPPS ČR – PL. Publicita projektu byla realizována v souladu s grafickým manuálem. Příklady uvedených forem publicity najdeme v příloze číslo 8¹⁵⁶.

4.7 Hodnocení projektu

Podle vyjádření Magistrátu města Opavy, Odboru rozvoje města a strategického plánování, byl projekt realizován úspěšně. Riziko projektu představovalo zejména uplatňování principu vedoucího partnera, jehož úkolem je nejen koordinovat, ale taky dbát na odpovědnost ostatních partnerů. Další nepříjemností bylo vedení rozpočtu projektu v Eurech, vzhledem k tomu, že dodavatelé musí podle platných národních zákonů fakturovat v národních měnách, se všichni partneři vystavili kurzovému riziku. Ke štěstí všech partnerů však **v průběhu projektu nedošlo k výraznějším kurzovým výkyvům**. Zdržení projektu pak mají na svědomí zmíněné vícepráce na hasičských zbrojnicích v Holasovicích a Brumovicích, a následné schvalování přesunu části příspěvku z ERDF mezi jednotlivými partnery. Důležité je také upozornit na **maximální hospodárnost projektu**, výsledný příspěvek z ERDF tak mohl být nižší než plánovaný a to za splnění všech aspektů projektu. V současnosti má projekt za sebou první úspěšné společné cvičení jednotek hasičů, při kterém byla využita nakoupená moderní technika. Ačkoliv by si tuto situaci nikdo nepřál, teprve krizová situace vyvolaná například povodněmi plně prověří účinnou přeshraniční koordinaci hasičských jednotek, novou techniku a evakuační prostory v hasičských zbrojnicích.

---

¹⁵⁶ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, ref. 135, s. 14-15.

5 Závěr

Rostoucí důležitost přeshraniční spolupráce v EU potvrdil fakt uvedený v druhé kapitole této práce, a to že rozšíření EU v roce 2004 způsobilo nárůst obyvatel Evropské unie o pouhých 20 %, ale délku vnitřních hranic navýšilo o neuvěřitelných 173 %. V důsledku této skutečnosti se zvýšil podíl strukturálně slabých pohraničních území na celkové rozloze EU.

Z institucionálního hlediska je v programovém období 2007 – 2013 v EU přeshraniční spolupráce zajištěna velmi dobře. V rámci cíle Evropské územní spolupráce bylo na přeshraniční spolupráci v daném programovém období vyčleněno 5, 576 mld. EUR.

Česko-polská přeshraniční spolupráce přinesla taktéž zajímavé poznatky. V analýze česko-polské příhraniční oblasti jsme zjistili zásadní socioekonomické rozdíly v české a polské straně území. V roce 2004 byla polská část oblasti na výrazně nižší ekonomické úrovni než česká a potýkala se s hroživou mírou nezaměstnaností. V průběhu sledovaných let však polská strana zaznamenala mnohem vyšší ekonomický růst než strana česká, ostatně trend konvergence byl zaznamenán i v ostatních ukazatelích. Vyspělost česko-polských příhraničních oblastí je přímo úměrná několika faktům, z toho nejvýznamnější je dopravní napojení, geografická poloha, přítomnost podniků strategického významu a přítomnost krajských případně vojvodských center. Právě poslední kritérium vyznívá mnohem lépe pro českou stranu, která má na svém podporovaném území hned pět krajských center, zatímco polská strana jen jedno vojvodské město. Další poznatek je stálá absence významnější přeshraniční spolupráce a koordinace v některých odvětvích, příkladem může být například cestovní ruch. Vzhledem k přítomnosti hraničních hor je zde například šance propojit nebo budovat přeshraniční lyžařské areály, tak jak je tomu na hranici česko-německé nebo česko-rakouské.

Náhled do čerpání prostředků OPPS ČR – PL potvrdil vysoký zájem o finanční podporu projektů přeshraniční spolupráce, po více než šesti letech existence programu bylo z celkové alokace 7 294 682 EUR vyčerpáno téměř 98, 7 % prostředků.

Z kapitoly řízení projektů daného programu je vzhledem ke složitosti daného procesu evidentní, že jednotliví drobní žadatelé a malé obce zvládnou tento proces sami jen stěží, což otvírá dveře pro odborné zprostředkovatele těchto dotací.

Příklad konkrétního projektu z praxe poukázal na dvě slabiny OPPS ČR – PL. Princip vedoucího partnera je pro danou instituci rizikový hlavně z důvodů přenesení odpovědnosti z úrovně jednotlivých partnerů. Vedení rozpočtu v Eurech potom vystavuje všechny partnery kurzovému riziku.

I přes zmíněné slabiny však podle vyjádření Magistrátu města Opavy, Odboru rozvoje města a strategického plánování, došlo v současném programovém období k jistému zaběhnutí programu a ze strany příjemců dotací převládají pozitivní ohlasy.

Seznam literatury

Knihy

1. NETOLICKÝ, Václav. *Euroregiony*. Praha: VŠFS, o.p.s., 2007. 76 s. ISBN 987-80-86754-78-9.
2. DOŁZBŁASZ, Sylwia a Andrzej RACZYK. *Współpraca transgraniczna w Polsce po akcesji do UE*. Warszawa: Wolters Kluwer Polska, Sp. z o.o., 2010. 239 s. ISBN 798-83-264-0148-0.
3. LEIBENATH, Markus, Ewa KORCELLI-OLEJNICZAK a Robert KNIPPSCHILD. *Cross-border Governance and Sustainable Spatial Development: Mind the Gaps!*. Berlín: Springer, 2008. 193 s. ISBN 978-3-540-79244-4.
4. TOMEK, Jan, Jan JEŽEK a František FRIEDRICH. *REGIO 2001: Podniky, regiony, euroregiony před vstupem České republiky do Evropské unie*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Středisko pro výzkum regionálního rozvoje, 2001, 120 s. ISBN 80-7082-791-2.
5. KAŇA, Radomír. *Evropská unie A*. 2. upravené vydání. Ostrava: VŠB-TU EKF, 2010. s. 163, ISBN 978-80-248-2202-0.
6. EUROPEAN COMMISSION. *Cohesion policy 2007–13: Commentaries and official texts*. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities, 2007, 160 s. ISBN 92-79-03805-2.
7. TAUER, Vladimír, Helena ZEMÁNKOVÁ a Jana ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU*. Brno: Computer Press, a. s., 2009. s. 160. ISBN 978-80-251-2649-3.

Elektronické publikace

8. LEŽAIĆ, Kristijan. *Cross Border Cooperation as an Instrument of EU Regional Policy Case Study: Croatia* [online]. Nice, 2010. Diplomová práce. European Institute of High International Studies. Dostupné také z: <http://www.ie-ei.eu/bibliotheque/memoires2010/Lezaic.pdf>

9. ASSOCIATION OF EUROPEAN BORDER REGIONS. *EABR: Practical Guide to Cross-border Cooperation: Third Edition* [online]. EABR [cit. 3.3.2013]. Dostupné z: http://www.aebr.eu/files/publications/lace_guide.en.pdf
10. ÚŘAD VLÁDY ČR. Informační systém pro implementaci práva EU. *Databáze Cesta do Evropské unie* [online]. ÚV ČR [cit. 10.3.2013]. Dostupné z: <http://isap.vlada.cz/dul/cesty.nsf/7f723857997b924bc1257926004bd509/a1dc8b478976c2e5802566d7004d532f?OpenDocument>
11. ASSOCIATION OF EUROPEAN BORDER REGIONS. *European Charter of Border and Cross-border Regions* [online]. AEBC [cit. 11.3.2013]. Dostupné z: http://www.aebr.eu/files/publications/110915_Charta_EN_clean.pdf
12. EVROPSKÁ KOMISE. Regionální politika - Inforegion: *Regiony a města pro růst a zaměstnanost: přehled nařízení na období 2007-2013 v oblasti politiky soudržnosti a regionální politiky* [online]. EC Inforegion 2007 [cit. 1.4.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/memo_cs.pdf
13. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013.: Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika* [online]. MMR ČR [cit. 3.3.2013]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/programovy-dokument.html>
14. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013.: Navázání prostředků ERDF OPPS ČR-PR 2007-2013 po zasedání MV dne 30. 1. 2013* [online]. MMR ČR [cit. 3.3.2013]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/zbyvajici-prostredky.html>
15. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013.: Příručka pro příjemce dotace* [online]. MMR ČR [cit. 3.3.2013]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/prirucka-pro-prijemce-dotace.html>
16. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013.: Příručka pro žadatele* [online]. MMR ČR [cit. 3.3.2013]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/programovy-dokument.html>

Internetové zdroje

17. EUROPEAN COOPERATION DAY 2012. Territorial Cooperation. *Ecday.eu* [online]. 2012 [cit. 2011-03-03]. Dostupné z: <http://www.ecday.eu/territorial-cooperation/>
18. EUROSOKOP. Co je Schengen. *Eurosokop.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <https://www.eurosokop.cz/300/sekce/co-je-schengen/>
19. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. CÍL 3: Evropská územní spolupráce. Historie. *Cil3.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-03-06] Dostupné z: <http://www.cil3.cz/historie.htm>
20. EURACTIV. EU a západní Balkán. *Euractiv.cz* [online]. 2008 [cit.2013-03-06]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/rozsirovani-eu/link-dossier/eu-a-zapadni-balkan>
21. EUREGIO SALZBURG – BERCHTESGADENER LAND – TRAUNSTEIN. Karte. *Euregio-salzburg.eu* [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.euregio-salzburg.eu/system/web/sonderseite.aspx?menuonr=219820639&detailonr=21982063>
22. EUROREGION SILESIA. Činnost euroregionu. *Euroregion-silesia.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-03-09]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=cinnost-euroregionu-uvod&show_menu=60
23. ASSOCIATION OF EUROPEAN BORDER REGIONS. History of AEBR. *Aebr.eu* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.aebr.eu/en/profile/history.php>
24. EUROPA: SUMMARIES OF EU LEGISLATION. General provisions ERDF - ESF - Cohesion Fund 2007-2013. *Europa.eu* [online]. 2010 [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24231_en.htm
25. EVROPSKÁ KOMISE. Fondy: Evropský fond pro regionální rozvoj. Regionální politika – Info regio. *Ec.europa.eu* [online]. 2012 [cit 2013-03-14]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/regional/index_cs.cfm
26. EUROPEAN COMMISSION. European Territorial Co-operation: Introduction. Regional Policy – Info regio. *Ec.europa.eu* [online]. 2012 [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm

27. VISEGRAD FUND. International Visegrad Fund. *Visegradfund.org* [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://visegradfund.org/about/>
28. VISEGRAD FUND. Small Grants. *Visegradfund.org* [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://visegradfund.org/about/>
29. EEA GRANTS, NORWAY GRANTS. Who we are. *Eeagrants.org* [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://eeagrants.org/Who-we-are>
30. EEA GRANTS, NORWAY GRANTS. Cross-Border Cooperation. *Eeagrants.org* [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://eeagrants.org/What-we-do/Programme-areas/Human-and-social-development/Cross-border-cooperation>
31. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. CÍL 3: Evropská územní spolupráce. Historie. *Cil3.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.cil3.cz/historie.htm>
32. EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA: Benchmarkingová analýza Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa a ostatních euroregionů v ČR s důrazem na česko-polskou hranici. Základní přehled euroregionů v ČR. *Ern.cz* [online]. [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: http://www.ern.cz/analyza/ern_cz/cz/?D=2
33. WIKIPEDIE. Československo-polský spor o Těšínsko. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2013 [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensko-polsk%C3%BD_spor_o_T%C4%9B%C5%A1%C3%ADnsko#cite_note-24
34. CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. Zbývající prostředky. *Cz-pl.eu* [online]. 2013 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/zbyvajici-prostredky.html>
35. CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. Fond mikroprojektů. *Cz-pl.eu* [online]. 2013 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/fond-mikroprojektu.html>
36. CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013. Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko. *Cz-pl.eu* [online]. 2013 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: http://www.cil3.cz/preshranicni_spoluprace_cr_polsko.htm
37. LISTA 500 POLITYKI. Lista 500 największych polskich firm. *Lista500.polityka.pl* [online]. 2011 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.lista500.polityka.pl>

Interní materiály

38. STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. *Standardní formulář žádosti o spolufinancování z Operačního programu přeshraniční spolupráce 2007 - 2013 Česká republika – Polská republika. Projekt Posílení akceschopnosti JSDH při povodních.* Interní materiál, 2008, s. 64.
39. STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. *Dokumentace k projektu Posílení akceschopnosti JSDH při povodních.* Interní materiál, 2012.

Seznam zkratk

EU	Evropská unie
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
CBC	Cross-Border Cooperation Přeshraniční spolupráce
AEBR	Association of European Border Regions Asociace evropských hraničních regionů
EC	Eourepan Communities Evropská společenství
PHARE	Poland and Hungary: Assistance for Restructuring their Economies Polsko a Maďarsko: Asistence při restrukturalizaci ekonomik
TACIS	Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States Technická pomoc zemím Společenství nezávislých států
IPA	Instrument for Pre-Accession Assistance Nástroj předvstupní pomoci
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics Nomenklatura územních statistických jednotek
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond pro regionální rozvoj
EHP	Evropský hospodářský prostor
MSP	Malé a střední podnikání
EUR	Euro (měna)
V4	Visegrádská skupina
OP	Operační program
OPPS	Operační program přeshraniční spolupráce
ČR	Česká republika
PL	Polsko
HDP	Hrubý domácí produkt
PPS	Purchasing Power Standard Standard kupní síly
ICT	Information and Communication Technologies Informační a komunikační technologie
ŽP	Životní prostředí

ČOV	Čistírna odpadních vod
CR	Cestovní ruch
JTS	Joint Technical Secretariat Společný technický sekretariát
EK	Evropská komise
MV	Monitorovací výbor
ŘO	Řídící orgán
SR	Státní rozpočet
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
MSK	Moravskoslezský kraj

Seznam grafů

- Graf č. 2.1: Vývoj podpory přeshraniční spolupráce Evropské unie v letech 1990 – 2004
- Graf č. 2.2: Finanční alokace a zdroje krytí cílů regionální politiky EU 2007 – 2013 (v cenách roku 2004)
- Graf č. 2.3: Finanční alokace v cíli Evropské územní spolupráce 2007 – 2013 (v cenách roku 2004)
- Graf č. 2.4: Finanční mechanismus EHP a Norské fondy – rozdělení fondů a jejich alokací 2009 - 2014
- Graf č. 3.1: Hustota zalidnění za rok 2011 (počet obyv./km², zaokrouhleno na celé jednotky) v jednotlivých jednotkách NUTS III v podporované oblasti
- Graf č. 3.2: Vývoj počtu obyvatel mezi roky 2004 a 2011 na celém území podporovaným OPPS ČR – PL
- Graf č. 3.3: Vývoj počtu obyvatel mezi roky 2004 a 2011 na české části podporovaného území OPPS ČR – PL
- Graf č. 3.4: Vývoj počtu obyvatel mezi roky 2004 a 2011 na polské části podporovaného území OPPS ČR – PL
- Graf č. 3.5: Vývoj HDP v PPS (průměr EU = 100%) mezi lety 2004 a 2010 celého území podporovaným OPPS ČR – PL
- Graf č. 3.6: Vývoj HDP v PPS (průměr EU = 100%) mezi lety 2004 a 2010 zvlášť na českém a polském území podporovaným OPPS ČR – PL
- Graf č. 3.7: Rozdíl HDP v PPS (průměr EU = 100%) mezi roky 2004 a 2010 za jednotlivé jednotky NUTS III na podporovaném území OPPS ČR – PL
- Graf č. 3.8: Vývoj míry nezaměstnanosti (%) mezi roky 2004 a 2008 na celém území podporovaným OPPS ČR – PL
- Graf č. 3.9: Vývoj míry nezaměstnanosti (%) mezi roky 2004 a 2008 zvlášť na českém a polském území podporovaným OPPS ČR – PL

Graf č. 3.10: Srovnání míry nezaměstnanosti v letech 2004 a 2008 v jednotlivých územních jednotkách NUTS III oblasti podporované OPPS ČR – PL

Seznam tabulek

Tabulka č. 2.1: Přehled euroregionů v ČR

Tabulka č. 3.1: Hustota zalidnění za rok 2011 (počet obyv./km², zaokrouhleno na celé jednotky) oblasti podporované OPPS ČR – PL a jednotlivých národních částí v porovnání s průměry daných dvou států a průměrem EU 27

Tabulka č. 3.2: Závazné rozdělení podílů spolufinancování OPPS ČR - PL

Tabulka č. 4.1: Základní informace o projektovém záměru

Tabulka č. 4.2: Termíny dodávek a kolaudací výstupů projektu

Tabulka č. 4.3: Výstupy projektu na úrovni partnerů

Tabulka č. 4.4: Plánované celkové výdaje a zdroje krytí

Tabulka č. 4.5: Skutečné příspěvky ze státního rozpočtu a ERDF

Seznam obrázků

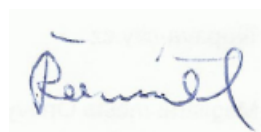
Obrázek č. 3.1: Městská sídla nad 100 000 obyvatel (zvýrazněná) v oblasti podporované OPPS ČR - PL

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. 5. 2013

.....
Jan Řezníček

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Přehled finančních alokací politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v programovém období 2007 - 2014
- Příloha č. 2: Mapa regionů přeshraniční spolupráce finančně podporovaných z ERDF a IPA
- Příloha č. 3: Fotodokumentace vývoje vzájemných přeshraničních vztahů mezi Českou republikou a Polskem
- Příloha č. 4: Mapa území podporovaného OPPS ČR - PL
- Příloha č. 5: Podniky strategického významu
- Příloha č. 6: Výčet hlavních nezpůsobilých výdajů
- Příloha č. 7: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků k 31. 3. 2013
- Příloha č. 8: Fotodokumentace projektu

Příloha č. 1

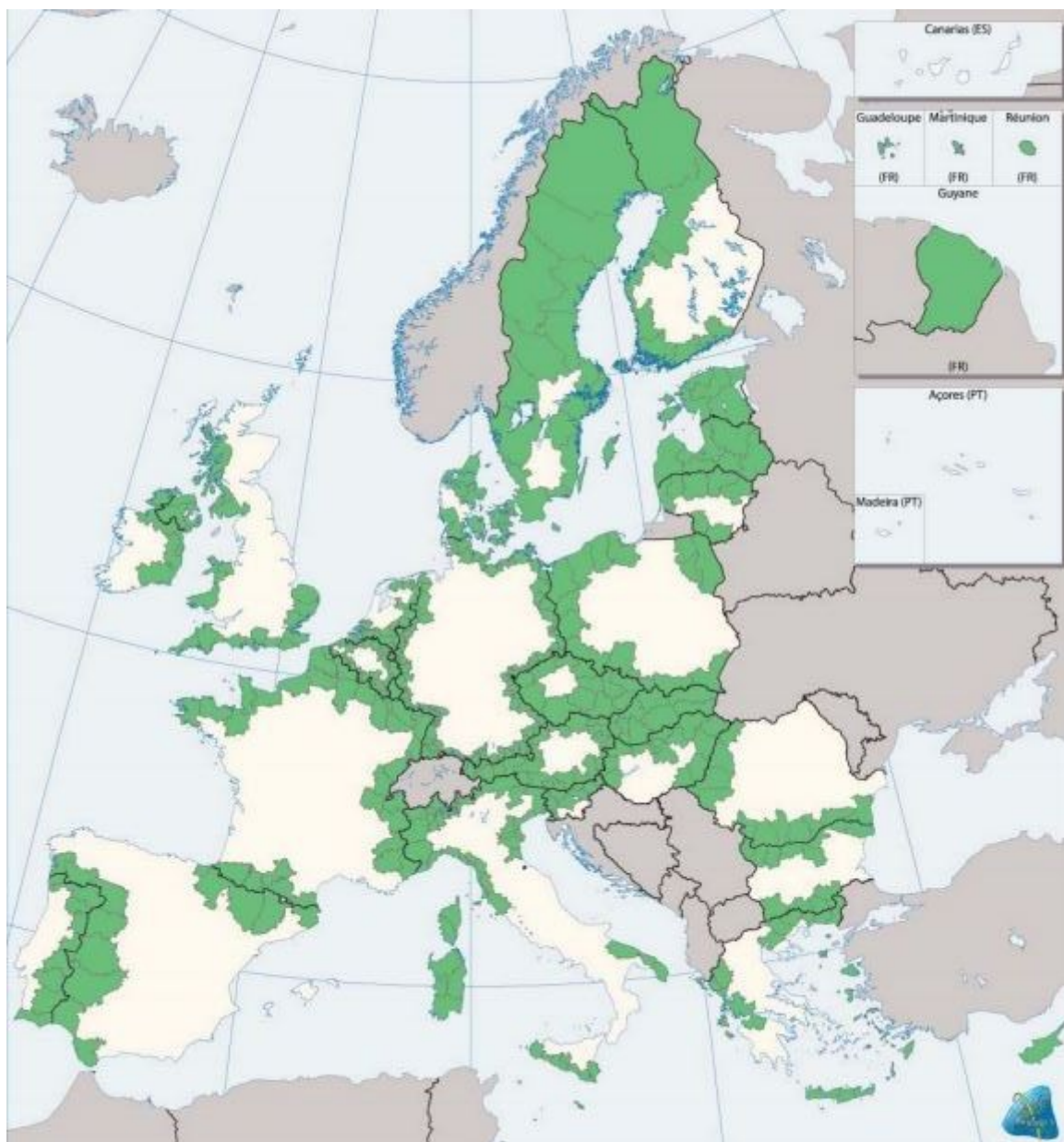
Přehled finančních alokací politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v programovém období 2007-2014

POLITIKA SOUDRŽNOSTI 2007-2013: PŘÍMÉ FINANČNÍ DOTACE (MILIONY EUR, V CENÁCH 2004)							
	CÍL SBLIŽOVÁNÍ			CÍL: REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOST A ZAMĚSTNANOST		CÍL: EVROPSKÁ OBLASTNÍ SPOLUPRÁCE	ÚHRN
	Fond soudržnosti	Sbližování	Dokončování (statistiky)	Zahajování	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		
België/Belgique			579		1 268	173	2 019
Ceska Republika	7 830	15 149			373	346	23 697
Danmark					453	92	545
Deutschland		10 553	3 771		8 370	756	23 450
Eesti	1 019	1 992				47	3 058
Ellas	3 289	8 379	5 779	584		186	18 217
Espana	3 250	18 727	1 434	4 495	3 133	497	31 536
France		2 838			9 123	775	12 736
Ireland				420	261	134	815
Italia		18 867	388	879	4 761	752	25 647
Kypros	194			363		25	581
Latvija	1 363	2 647				80	4 090
Lietuva	2 034	3 965				97	6 097
Luxembourg					45	13	58
Magyarország	7 589	12 654		1 865		344	22 452
Malta	252	495				14	761
Nederland					1 477	220	1 696
Österreich			159		914	228	1 301
Polska	19 562	39 486				650	59 698
Portugal	2 722	15 240	254	407	436	88	19 147
Slovenija	1 239	2 407				93	3 739
Slovensko	3 433	6 231			399	202	10 264
Suomi-Finland				491	935	107	1 532
Sverige					1 446	236	1 682
United Kingdom		2 436	158	883	5 349	642	9 468
Bulgaria	2 015	3 873				159	6 047
Romania	5 769	11 143				404	17 317
Nepřiděleno						392	392
ÚHRN	61 558	177 083	12 521	10 385	38 742	7 750	308 041

Zdroj: EVROPSKÁ KOMISE [online], 2007

Příloha č. 2

Mapa přeshraničních regionů v EU

Zdroj: EVROPSKÁ KOMISE [online], 2007

Příloha č. 3

Fotodokumentace vývoje vzájemných přeshraničních vztahů mezi Českou republikou a Polskem

1918 - 1945

Protičeská polská agitace v době tzv. plebiscitního období.

Protipolská česká agitace v době tzv. plebiscitního období.

„Pochodovat za Olši!! – rozkazuje vrchní velitel (titulní strana polského deníku Ilustrowany Kuryer Codzienny ze 4. Řijna 1938).

Polské tanky v Českém Těšíně v roce 1938.

1990 - současnost

Kontrola na česko-polských hranicích 90. léta.

Kontrola na česko-polských hranicích 90. léta.

Počátky spolupráce mezi zástupci samospráv na obou stranách hranic – 90. léta (obce Homí Benešov a Pszów).

Počátky spolupráce mezi zástupci samospráv na obou stranách hranic – 90. léta (obce Homí Benešov a Pszów).

Hraniční přechod MPS Opava – Pilszcz 90. léta.

Hraniční přechod MPS Opava – Pilszcz současnost.

Program INTERREG3A.

Zdroj: WIKIPEDIE [online], 2013; vlastní foto

Oslavy vstupu do Schengenského prostoru (Český Těšín – Cieszyn).

Příloha č. 4

Mapa území podporovaného OPPS ČR – PL

Zdroj: CZ-PL Cíl 3/Cel 3 2007.2013[online], 2013

Příloha č. 5

Podniky strategického významu v oblasti

Odvětví	NUTS III	Název podniku
Automobilový průmysl	CZ052	Škoda-Auto, a.s., závody Kvasiny a Vrchlabí
		Continental Automotive Czech Republic s.r.o.
	CZ053	Iveco Czech Republic, a. s.
		SOR Libchavy spol. s r. o.
	CZ080	Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.
		Tatra Trucks a.s.
		Brano Group, a.s.
		Visteon-Autopal Services s.r.o.
	PL225	Fiat Auto Poland S.A.,
		Fiat Powertrain Technologies Poland Sp. z o.o.
		Hutchinson Poland Sp. z o.o.
		TI Poland Sp. z o.o.
	PL227	Tenneco Automotive Polska Sp. z o.o.
	PL522	Neapco Europe Sp. z o.o.
		Coroplast Sp. z o.o.
	PL517	Toyota Motor Manufacturing Poland Sp. z o.o.
Těžební průmysl	CZ071	AML Holding, a.s. (Panav)
		Hella Autotechnik s.r.o.
	PL227	GK Jastrzębska Spółka Węglowa SA
		SGL Carbon Polska SA
	PL517	Wałbrzyskie Zakłady Koksownicze Victoria SA
Energetika	CZ080	Ostravsko karvinské doly, a.s.
	PL227	EDF Energia Sp. z o.o.
		PGE SA (elektrárny v oblasti)
Ocelářský průmysl		ČEZ, a. s. (elektrárny v oblasti)
	PL227	Rafako SA
	PL521	Alchemia S.A.
	CZ080	ArcelorMittal Ostrava a.s.
	CZ080	Třinecké Železářny, a.s.
	CZ080	Evraz Vítkovice Steel, a.s.

Odvětví	NUTS III	Název podniku
Strojírenský průmysl	CZ080	Krnovské opravny a strojírny s.r.o.
		Škoda Vagonka a.s.
		Ostroj a.s.
	CZ080, CZ071	Siemens s.r.o.
	PL521	Diehl Controls Polska Sp.z.o.o.
	PL225	Grupa Cantoni
Elektrotechnický průmysl	CZ053	AVX Czech Republic s.r.o.
		Foxconn CZ, s.r.o.
	CZ080	Bang & Olufsen, s.r.o.
Chemický a farmaceutický průmysl	PL522	Brenntag Polska Sp. z o.o.
		ZAK S.A.
	CZ053	Paramo, a. s.
		Synthesia, a.s.
	CZ080	BorsodChem MCHZ, s.r.o.
		Precheza a.s.
		Bochemie a.s.
		Teva Czech Industries s.r.o.
Potravinářský průmysl	PL225	GK Grupy Żywiec SA,
	CZ080	Opavia-LU, a. s.
		Kofola a. s.
	CZ071	Olma, a.s.
		Hanácká Kyselka s.r.o.
		Nestlé Česko s.r.o.
		PMS a.s.
Spotřební průmysl	CZ051	Elmarco s.r.o.
		Preciosa, a.s
	CZ080	Biocel Paskov, a.s.

Zdroj: LISTA 500 POLITYKI [online], 2011

Příloha č. 6

Výčet hlavních nezpůsobilých výdajů

- výdaje bez přímého vztahu k projektu
- výdaje nesplňující principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti
- výdaje nevyhovující pravidlům časové způsobilosti uvedeným v podkapitole 6.1.1
- výdaje s celkovým či převažujícím dopadem mimo cílový region¹⁵
- ta část pořizovací ceny pozemku, která je vyšší než 10 % celkových způsobilých výdajů na projekt, nepovolili-li Řídící orgán v konkrétních případech procentuální sazbu vyšší pro projekty týkající se ochrany životního prostředí
- ta část pořizovací ceny (u pozemků, staveb, použitého zařízení), která je vyšší než cena zjištěná znaleckým posudkem
- výdaje na nákup pozemku, staveb a použitého zařízení (majetku), na které byla poskytnuta dotace z veřejných zdrojů (národních nebo Společenství) v období posledních 5 let před registrací projektu v ČR a 7 let předcházejících datumu nákupu základních prostředků partnerem v PR
- režijní (nepřímé) náklady, které se týkají všeobecného provozu organizace bez příčinné vazby na projekt
- výdaje odpovídající svým vymezením kategorii mimořádných nákladů (jedná se např. o opravu nákladů minulých účetních období, vyúčtování nároku zaměstnanců na odstupné při reorganizaci, odškodnění při pracovních úrazech, výdaje, kterými nájemce podle smlouvy uvádí po skončení nájmu najatou věc do předešlého stavu apod.)
- mzdové náklady zaměstnanců, kteří se na realizaci projektu nepodílí
- výdaje na právní spory
- u zaměstnanců, kteří se na realizaci projektu podílí, alikvotní část osobních nákladů, která neodpovídá pracovnímu vytížení zaměstnance na daném projektu
- ostatní výdaje na zaměstnance, ke kterým nejsou zaměstnavatelé povinni dle zvláštních právních předpisů (např. příspěvky na penzijní připojištění, jubilejní dary apod.)¹⁶
- správní a místní poplatky, které nemají přímou vazbu na přípravu a realizaci projektu
- sankční poplatky, pokuty a penále, případně další sankční výdaje, ať už sjednané ve smlouvách nebo vznikající z jiných příčin
- úroky z úvěrů a půjček
- DPH nebo její část, pokud existuje zákonný nárok na její odpočet
- přímé daně¹⁷, daň z nemovitostí, daň z převodu nemovitostí¹⁸, daň dědická a darovací, silniční daň
- clo
- finanční leasing¹⁹
- poplatky za otevření a správu bankovního účtu, pokud není založen pouze pro účely realizace projektu
- dary převyšující hodnotu 500 Kč/kus v ČR a 200 PLN/ks v PR
- dary do 500 Kč/kus v ČR a do 200 PLN/ks v PR, pokud nemají žádný význam z hlediska naplnění cíle projektu a rovněž pokud nejsou označeny v souladu s pravidly propagace EU uvedenými v Příručce pro příjemce dotace v kapitole 4.7 – Publicita
- ceny v soutěžích převyšující hodnotu 500 Kč/kus v ČR a 200 PLN/ks v PR
- ceny v soutěžích do 500 Kč/ks v ČR a do 200 PLN/ks v PR, pokud nemají souvislost s daným projektem a pokud nejsou označeny v souladu s pravidly propagace EU
- dodávky, které nevytvářejí ve vztahu k naplnění cílů projektu žádnou přidanou hodnotu - jedná se o případ, kdy dodavatel pouze zprostředkuje koupi zboží či služby, kterou mohl partner pořídit za stejných podmínek ale za nižší cenu přímo od výrobce či poskytovatele služby,
- aktivity mimo podporované území, pokud nejsou přesně specifikovány v projektové žádosti a pokud nejsou schváleny Monitorovacím výborem²⁴,
- mzdy(platy) nad rámec mezd(platů) obvyklých v regionu²⁵ pro jednotlivé profese v případě, že jsou práce prováděny na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti
- výdaje na publikace, pokud obsahují bezplatnou inzerci²⁶

- věcné příspěvky ve formě poskytnutí pozemku, staveb, zařízení nebo surovin, poskytnutí neplacené dobrovolné práce nebo výzkumné/odborné činnosti bez nároku na odměnu, a to nad 10 % celkových způsobilých výdajů daného partnera po odečtení příjmů, přičemž z toho nesmí neplacená dobrovolná práce nebo výzkumná/odborná činnost převýšit 5 % celkových způsobilých výdajů daného partnera po odečtení příjmů. Ocenění neplacené práce dobrovolníků/výzkumné/odborné činnosti se stanoví dle informačního systému o průměrném výdělků²⁰, přičemž max.cena nepřesáhne 150Kč/hod. V PR – s ohledem na chybějící aktuální oficiální statistické údaje – neplacená práce dobrovolníků by měla odpovídat poskytování práce stejného charakteru a v možném nejbližším termínu subjekty stejného odvětví, které působí na volném trhu dle pravidel hospodářské soutěže. Ocenění ostatních věcných příspěvků kromě dobrovolné práce/výzkumné/odborné činnosti bude dle znaleckého posudku v souladu s Metodickou příručkou ZV „Dokladování věcných příspěvků“ (kapitola 4.2.5). V PR je hodnota věcného příspěvku potvrzována nezávislým znalcem dle Zákona ze dne 21. srpna 1997 o hospodaření s nemovitostmi nebo oprávněným příslušným správním orgánem. Příjemce je povinen předložit doklady o vkladu věcného příspěvku a jeho výši.
- odměny členům statutárních orgánů vyplývající z titulu jejich funkce, tzn. z titulu výkonu činnosti statutárního orgánu
- paušální režijní výdaje (nepřímé)²¹
- odpis pohledávek
- výdaje na audit projektu, pokud v Rozhodnutí/Smlouvě není přímo stanovena povinnost takový audit provést
- výdaje na reprezentaci mimo (a) Technické pomoci a (b) výdajů na občerstvení, pohoštění uskutečněných partnerem, pokud jsou vynakládány v souladu s cíli projektu (např. občerstvení při školení a seminářích)²²
- nákup a odpisy osobních vozů²³
- výdaje za nákup majetku a vybavení, odpisy majetku apod. pokud nejsou použity zcela pro účely projektu. V tomto případě lze nárokovat pro proplacení pouze alikvotní část pořizovací ceny/odpisy odpovídající výši jejího/jejich využití pro účely projektu
- výdaje na kulturní a umělecké činnosti dodávané nebo zprostředkované externími subjekty, výjimkou jsou dodávky od nepodnikatelských subjektů²⁷ sídlících v podporovaném území za podmínky, že fyzická osoba nebo právnická osoba přímo vykonávající tyto kulturní a umělecké činnosti mají též sídlo v podporovaném území a jimi dodávaná kulturní a umělecká činnost není hlavním zdrojem jejich příjmů^{28, 29}
- výdaje, které partner není schopen příslušnému Kontrolorovi doložit ať již z pohledu jeho nezbytnosti v rámci projektu či oprávněnosti jeho výše,
- výdaje, které nebyly u partnera vedeny v účetnictví analyticky pro projekt a na dokladech nebylo jednoznačně uvedeno, ke kterému projektu se vztahují³⁰,
- výdaje na aktivity projektu, které nesplnily pravidla publicity stanovené v Rozhodnutí/Smlouvě,
- výdaje, které byly vynaloženy v jiném období než je uvedeno na Prohlášení o uskutečněných výdajích za dílčí část projektu³¹ i když splňovaly podmínky pro způsobilost.

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2011

Příloha č. 7

Údaje o stavu čerpání finančních prostředků k 31. 3. 2013

Prioritní osa / Oblast podpory	Celková alokace podpory 2007–2013	Podané žádosti		Projekty s Rozhodnutím / Smlouvou		Předložené žádosti o platbu		Proplacené prostředky příjemcům		Certifikované výdaje předložené EK	
-	EUR	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%
-	a	b	b/a	c	c/a	d	d/a	e	e/a	f	f/a
1.1	51 097 276,0	98 183 649,0	192,2	57 663 578,0	112,9	45 747 545,0	89,5	40 386 502	79,0	40 386 502	79,0
1.2	17 556 747,0	42 091 172,0	239,7	15 901 361,0	90,6	9 777 042,8	55,7	9 251 582	52,7	9 169 749	52,2
1.3	12 972 967,0	51 338 606,0	395,7	13 335 940,0	102,8	14 581 451,5	112,4	11 825 563	91,2	11 825 563	91,2
1	81 626 990,0	191 613 427,0	234,7	86 900 879,0	106,5	70 106 039,3	85,9	61 463 647	75,3	61 381 814	75,2
2.1	5 572 968,0	22 115 147,0	396,8	3 414 398,0	61,3	1 784 085,3	32,0	1 613 182	28,9	1 613 182	28,9
2.2	59 254 023,0	131 712 601,0	222,3	60 373 554,0	101,9	49 474 114,3	83,5	44 243 477	74,7	44 124 538	74,5
2.3	4 778 373,0	14 479 957,0	303,0	2 764 063,0	57,8	1 554 151,3	32,5	1 312 028	27,5	1 272 558	26,6
2	69 605 364,0	168 307 705,0	241,8	66 552 015,0	95,6	52 812 350,9	75,9	47 168 687	67,8	47 010 278	67,5
3.1	3 583 780,0	15 229 230,0	424,9	3 665 691,0	102,3	1 786 043,4	49,8	1 554 357	43,4	1 554 357	43,4
3.2	7 583 781,0	27 281 693,0	359,7	7 562 882,0	99,7	5 930 862,7	78,2	4 993 667	65,8	4 974 802	65,6
3.3	43 891 869,0	43 891 869,0	100,0	43 891 869,0	100,0	28 920 208,9	65,9	22 537 708	51,3	22 378 343	51,0
3	55 059 430,0	86 402 792,0	156,9	55 120 442,0	100,1	36 637 115,1	66,5	29 085 732	52,8	28 907 502	52,5
4.1	13 167 560,0	9 047 330,0	68,7	8 020 556,0	60,9	3 652 692,3	27,7	3 447 684	26,2	3 432 522	26,1
4	13 167 560,0	9 047 330,0	68,7	8 020 556,0	60,9	3 652 692,3	27,7	3 447 684	26,2	3 432 522	26,1
OP PS ČR–PL	219 459 344,0	455 371 254,0	207,5	216 593 892,0	98,7	163 208 197,6	74,4	141 165 752	64,3	140 732 116	64,1

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online], 2011

Příloha č. 8

Fotodokumentace projektu

Zrekonstruované hasičské zbrojnice

Ukázka publicity projektu

Ukázka nakoupené hasičské techniky

Zdroj: STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, 2012